PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК X | БЕРЕЗЕНЬ — MARCH, 1969 | ЧИСЛО 3

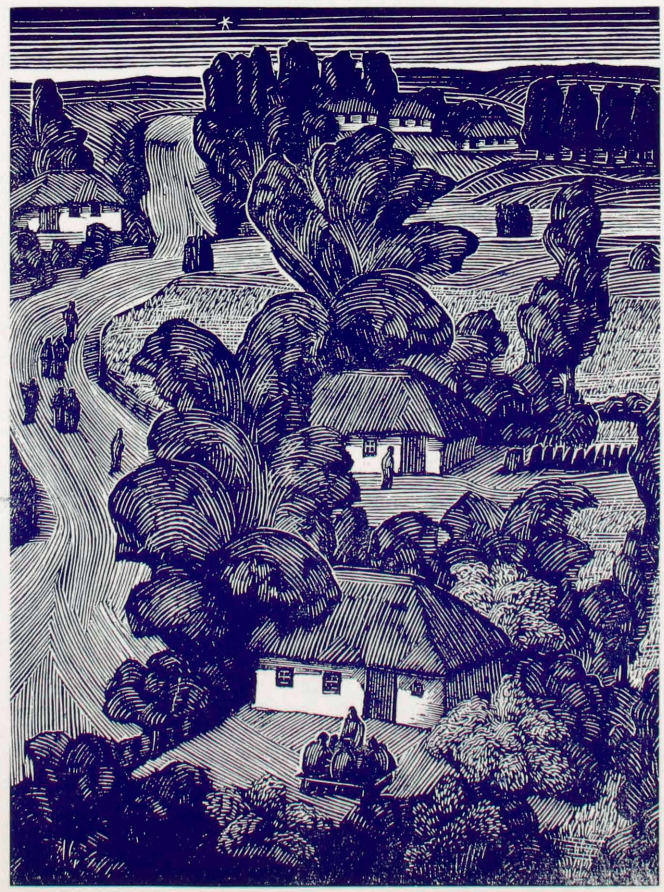

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК X — БЕРЕЗЕНЬ, 1969 — Ч. 3

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді $4.00
Передплата до інших країн 4.50
Поодиноке число ..... .50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg 4, Man.

PROMIN

No. 3 — MARCH, 1969 — VOL. X

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada $4.00
Subscription in other countries 4.50
Single copy ..... .50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg 4, Man.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

— — —

Кольорові фота не придатні для ілюстрації, вони виходять темні і невиразні. Для виробу клішів просимо слати звичайні фотографії, плівок (негативів) також не приймаємо для виробу кліше.

НА ОБКЛАДИНЦІ — „Садок вишневий коло хати", Г. І. Гавриленко.

— — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Д. Луценко — Пророк 1
Г. Буравкін — Огонь думок і серця 1
Мін. Фотій — Шевченко і Україна 2
Кат. Мурашко — У 25-ті роковини трагічної смерти Хариті Кононеко 5
З Равту преси 7
Л. Лугова — Мої враження з концерту 8
Вол. Дарда — Його кохана — фрагмент 9
Є. Василів — Авторський вечір 13
Є. Лазецька — Відділову СУМК 13
Відійшла — д-р С. Парфанович 14
J. B. Rudnyckyj — The First Canadian Evolution of Shevchenko 15
П. Балей — Із записника моєї матері 18
Н. Кібець — На морському узбережжі 20
Відділ для дітей 21
Зі сторінок життя 22
Звіт пров. з'їзду в Альберті 24
Громадська і родинна хроніка 27
Річні звіти відділів 29
Домашнє господарство, вишивка 32

НОВІ КНИЖКИ

Азбуковник. Коротка Енциклопедія української літератури, зшиток 4. Видавництво „Київ". Філадельфія, ЗСА 1968.

Іван Боднарчук — Далекі обрії. Збірка оповідань для дітей і юнацтва. Обкладинка й ілюстрації Петра Магденка. За узгідненням ОПДЛ. Стор. 54. Торонто, 1968.

— — — — —

Ярослав Гриневич — Катря Гриневичева. Біографічний нарис. Передне слово автора і від видавництва. Стор. 93. Ілюстрована. Накладом Видавництва „Гомін України", Торонто, 1968.

— — — — —

Д-р Михайло Гуцуляк — Українець співтворцем Канади й Аляски. Історично-географічний нарис. Передмова проф. Я. Рудницького. Примітки і біографія. Стор. 132. Накладом автора. Ванкувер — Торонто. Рік 1967.

— — — — —

Анатоль Галан — Пригоди Рубенса. Повість. Накладом Видавничої Спілки Тризуб. Вінніпег 1968.

— — — — —

Календар-Альманах Українського Голосу на 1969 р. Накладом і друком Видавничої Спілки Тризуб. Вінніпег.

— — — — —

Пластовий Шлях — орган пластової думки. Редакційна Колегія. Квартальник. Видає Головна Пластова Булава. Торонто, Канада.

— — — — —

J. B. Rudnyckyj — Ukrainica Canadiana 1967. Ukrainian Free Academy of Sciences. Series: Bibliography No. 15. Winnipeg. 1968. Canada.

— — — — —

Alberta Poetry Year Book 1968, 39th consecutive year. Edmonton Branch Canadian Authors Association.

— — — — —

J. B. Rudnyc'kyj — An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language. Part 8. Ukrainian Free Academy of Sciences — UVAN. Winnipeg. 1969.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК X БЕРЕЗЕНЬ, 1969 Ч. 3

Дмитро Луценко

ПРОРОК

Є в Києві Шевченківський провулок,
А в ньому сивим свідком двох століть,
Як давнини минулої відлунок
На камені будиночок стоїть.

Він вечори й світанки зустрічає,
Щодня бентежні слуха голоси.
Літа проходять вдаль...
Та не втрачає
Будиночок принади і краси.

Він бачив і неволю, і руїни,
І Прометея невсипущий жар...
Тут жив Тарас — оракул України,
Її пророк, всевидящий бунтар.

Заходжу в хвилюванні на подвір'я.
В саду шумить шовковиця стара.
Під нею, повен мрій, у надвечір'я
Колись не раз просиджував Тарас.

В очах палала іскрою сльозина,
Неначе свіжа крапелька Дніпра.
...Ось випливає в пам'яті Ярина,
Намучена невольниця-сестра.

Круті стежки, якими спозарана
Малим ходив до п'яного дячка.
Ось дивиться зажурена Оксана,
Немов Лілея, кріпака дочка.

Яку любив в дитинстві до нестями,
Мов чарівну світанкову зорю...
Він йде в кімнату...
Літніми ночами
В будиночку не спиться Кобзарю.

Коли б то сила — громом розкотився
Над стогоном дніпрових диких вод.
Від того грому, може б, пробудився
В кайданах поневолений народ.

Отак в думках і зустріча світання.
Спливає день за днем у небуття.
І серце, повне сили й поривання,
У віршах виливає почуття.

Уже гарячий серпень над землею
Налив медами київські садки.
Уже лежить написана „Лілея".
Уже „Русалки" ожили рядки.

А на душі так болісно і сумно,
Журба ятриста серце обвива.
Він дивиться в вікно глибокодумно
Й шепоче знов проникливі слова:

„Я так люблю тебе, моя Вкраїно,
За тебе душу погублю..."
Заходь же в цей будиночок, людино,
Збагни Тараса душу вогняну.

Мов кров людська, тут гляне тобі в очі
Його китайка світлим кумачем.
Немов пророк, серед глухої ночі
Він був твоєї долі сурмачем.

Генад Буравкін

Огонь думок і серця

Ідуть літа, стираючи дощенту
Усе пусте — таке воно життя.
Зриваються амвони монументи,
Немов осінній лист у небуття.

Нічого невмирущого немає.
Лунає позолота всіх прикрас.
Щезають царства. Ріки висихають.
Та все ж він не всесильний,
гордий час.

І хоч линяють многії пегаси,
І хоч загасла не одна зоря,
Але горить мов сонце непогасне
Огонь думок і серця Кобзаря.

І крізь етапи, крізь космічні траси,
Крізь болі втрат і радощів звитяг,
Орлинний погляд віщого Тараса,
Нам гріє душі на важких шляхах.

Час зітре гори і осушить море,
Його ніхто й ніяк не переміг.
Ео й час отой, несхитний та суворий,
Кладе вінки Тарасові до ніг.

ШЕВЧЕНКО І УКРАЇНА

(І хто ж мені перший зустрінеться
в рідному селі?...)

Тарас Григорович Шевченко, із обідраної, голодної, безправної дитини, виріс на найбільшого велетня-генія українського народу. Він закріпився з покоління в покоління — навіки, в душах й серцях нашого народу. Господь дав йому чутливу душу, а в серце вселив незгасаючу іскру любови, щоб ця іскра світила, народ просвічувала, будила, щоб сіяла, віками не згасала над нашим народом. Ця іскра зробила Шевченка великим, зробила провідником духовим українського народу, зробила його славним на цілий світ. Така була воля Божа!

Вже друге століття проходить, бо 10-го березня 1969 р. минає 108 років, як Шевченко помер, але він і далі живе між народом. Поки буде жити український народ, буде жити в народі і Шевченко! Шевченко безсмертний! Шевченко сущий по цілому світу! Він шукає нас — своїх братів, він нас окрилює своїм палким словом, своїми сердечними думами, піснями — надіями... Він нас хоронить від загибелі духової. Він говорить своїми думами до нашої совісти. Закликає нас молитись за поневолену Україну.

— „Молітесь братія, молітесь"...
— „Во врем'я люте...
В останню тяжкую мінуту,
За неї Господа моліть!"...

Він просить не цуратись свого, учитись, щоб була своя мудрість... Просить усіх бути свідомими — „Хто ми, чиї сини, ким, за що закуті"...

Він просить жити в згоді —

„Обнімітесь, брати мої,
Молю вас, благаю"!...

Він закликає до боротьби проти ворогів України:

„Борітеся - поборете!
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая"...

Шевченко наказує: „Вставайте, кайдани порвіте"...

Ось, таким був Шевченко. Його життєвий шлях був дуже тяжкий. Молодим юнаком, маючи лише 15 років, він мусів покидати свою любу Україну. З паном Енгельгардтом, якому належав, мусів переїхати у Вільно, а звідти в Петербург. Як кріпак, мусів там важко працювати. Але Господь вибрав його, то ж і Господь післав добрих друзів, які викупили його на волю. Це сталось 22-го квітня, 1838 року. Тарасові тоді було 24 роки. Коли ці добрі друзі принесли йому грамоту звільнення, Тарас розплакався, як мала дитина. Окропив свою волю гарячими сльозами...

Як вільна людина, Шевченко поступив на студії в Академію Мистецтва. Та це його не задовольняло. Господня Воля інший шлях для нього прослала... Кожночасно перед ним ставала в повноті Україна, народ її, Дніпро зі славою запорізькою, степи, могили... Чим більше думав, тим яскравіше Україна з'являлась йому, тим більше кликала його до себе. Він відкладав пензель і писав до забуття про свою кохану Україну. О, як хотів він побачити її наяву, порадуватись нею, відчути теплоту рідного чорнозему під своїми ногами. Як хотів до землі рідної припасти, як дитина до матері, і радуватись і плакати в той самий час...

Це його палке бажання сповнилось 1843 року, коли вже був на окінченні своїх студій. Поїхав в Україну. Тут він зустрівся віч-на-віч із дійсністю. Народ загнали вороги в тяжку панщину, колишня слава руйнувалась, Україна повністю була поневолена. Він не вірив, що можна так поводитись з людьми, з нащадками колишніх запорожців. Це йому не давало спокою. Обурювало докраю. Він відразу зрозумів, що цей занепад пляново нанесли москалі, щоб України не було.

Їдучи в Україну, він її уявляв гарною, квітучою, як писав: „Нічого кращого немає, як Дніпро та наша славна Україна"... Або: „Село, неначе писанка"... Насправді побачив Україну сплюндрованою, пограбованою, поневоленою. Він писав:

„Село неначе погоріло, неначе люди подуріли,
Німі на панщину ідуть і діточок своїх ведуть".

Шевченко багато в цай час роз'їжджав по Україні, хотів усе бачити, зустрічався з людьми, говорив, переживав серцем і душею неволю народу. Він писав: „Скрізь був і скрізь плакав".

Отак мандруючи по Україні, добрався і до Чигирина, колишньої гетьманської столиці. Сів на руїнах гетьманської палати, довго- довго сидів, мов той Прометей прикутий до скали. Похмуро й мовчасно дивився; дивився і плакав над зруйнованою славою. Плакав, бо знав, що те, що ворог зруйнував вже не повернеться ніколи.

Чигирин, колишня славна столиця Богдана Хмельницького, — розкопаний, розритий, брудний... Здавалося Шевченкові, що в долі цього розритого закутка, відбилася доля всієї України:

„Гетьмани, гетьмани, якби то ви встали,
Встали подивились на той Чигирин...
Що ви будували, де ви панували,
Заплакал б тяжко, бо ви б не впізнали
Козацької слави, убогих руїн"...

Отак виглядав Чигирин. Роз'їжджав Тарас багато по Україні. Хоч сумна картина була перед його очима, але все ще-і-ще хотів її бачити. Був Тарас і в Холодному Яру, і Мотрининському монастирі, і в Суботові. Кругом Суботова і Чигирина бачив багато могил... „Кого ж там поховали?... Що там схоронили старі батьки?"... Ці могили були наповнені козацьким трупом, „чорніють, як гори, та про волю нишком в полі з вітрами говорять"... Та Шевченко не погоджується з таким станом, він пише „Розпадеться домовина, а з під неї встане Україна!"...

Подорожуючи далі, Шевченко доїхав і до Дніпра. Стояв на скалі і в німому захваті дивився на грізну силу старого ,ревучого, дужого Дніпра". Краплинки святої води Дніпрової, змішувались із гарячими сльозами... О, як багато важких дум затроювали його наболіле серце! Надія побачити мальовничу, славну історичними пам'ятками Україну, розвіялась, як пил по полю...

Місце де колись була Січ козацька, де козаки обирали своїх гетьманів, звідки Богдан Хмельницький розпочав визволення України, де козаки, вибираючись у похід, щиро молились в Церкві Св. Покрови, де була сила і слава, все ворог поруйнував, щоб затерти спогад і гордість для грядучих поколінь.

Перед ним вставав гетьман на воронім коні, що „блисне булавою"... і море козацьке кипіло, розливалось степами, ярами... Ішли козаки боронити землю прадідівську і віру православну. Невже це все мало б забутись, пропасти?

Шевченко не хоче, не дозволить, щоб так сталось, як ворог заплянував. Перед ним стають живою, яскравою картиною росповіді рідного діда Григорія, коли він ще був малою дитиною. Пригадує, як люди збирались у неділю у діда під хатою і багато росповідали про славу і велич України. Це все він тепер дуже ясно пригадує, переживає. Він не хотів нічого з цих дум забути, розгубити. Він їх встелить на папір для братів і прийдешніх поколінь, щоб знали хто вони, з якого роду. Для ворогів ці думи стануть гострим мечем. Так! Ще прийде той час, пише Тарас „заговорить і Дніпро і гори,

і потече сторіками кров у синє море!"...

А зараз Україна...

„Обідрана, сиротою понад Дніпром плаче...
Тяжко, важко сиротині, та ніхто не бачить...
Тільки ворог, що сміється
Смійся лютий враже,
Та не дуже, бо все гине,
Слава не поляже".

З такими думками прощався Тарас із „сивовусим батьком Дніпром". Думки роями обсідали голову, серце розривалось, почуття бунтувались. От і слава наша! Грізна слава!... Колись цю славу і силу Дніпра було чути на всю Україну!... Та Господь справедливий, не може безслідно все пропасти, ще прийде той час, писав він:

„Оживуть гетьмани в золотім жупані,
Прокинеться доля, козак заспіває"..

Отак їдучи по Україні, Тарас завітав у своє рідне села Кирилівку. Хотів своїх рідних братів та сестер провідати. Наближаючись до села, з яким розлучився тому чатирнадцять років, думав: **„ну, хто ж мені перший зустрінеться в рідному селі?"...** Цікаво і нам це знати... І зараз іде дехто в Україну. Напевно думає: і хто мені зустрінеться перший в рідній стороні, хто впізнає, хто усміхом щирим привітає... Тарасові зустрілось мале, обідране, замурзане хлоп'я. Вигулькнуло десь із-за гаю на дорогу... Тарас аж здригнувся... В цьому хлоп'яті він побачив себе, коли блукав сиріткою і не було до кого прихилитись.

Тарас витягнув з кишені бублика (він дуже любив обдаровувати дітей).

Приступив до малого і сказав: — На, їж приблудо ти мій! — Так колись сестра його величала... Погладив по головці хлоп'ятко, поцілував у замурзане чоло... Відвернувся, витер сльози і пішов у дальшу дорогу, до рідних своїх.

Зайшов до брата. Зараз рознеслась вістка по селу, що приїхав Тарас. Швидко була повна хата людей і рідних і сусідів, і знайомих. Обнімались, цілувались, плакали... Не могли повірити, що це Тарас до них загостив, що він про них не забув, прийшов провідати. Тарас говорив: — Дорогі мої, хай ваше серце буде вірне народові, і я таким зостанусь навіки!... Я бачу ваше горе і ваші гіркі сльози... Ваші злидні і

вашу неволю. Тримайтесь разом, громадою, своє любіть, навчайтесь, то й воля скорше завітає.

За час першої подорожі по Україні, яка тривала вісім місяців, Шевченко багато бачив, поробив багато знайомства з тодішньою українською провідною верствою, говорив з ними...

...Вставайте, кайдани порвіте,
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте"!...
„Тільки в своїй хаті, своя правда,
І сила, і воля"!...

До цього заклику заставляла його совість, його предки замучені, гетьмани, козацтво — славні оборонці віри і волі народу. Він увесь перемінився в гнів. Він став месником духовим за братів своїх — „Отих німих рабів". Він гострим словом, сам один, воює проти Москви, та проти всіх ворогів, що нищили Україну.

Після восьми місяців в Україні, в 1844 році, Шевченко знову повернувся в Петербург, щоб закінчити студії. Кінцевий іспит в Академії склав 22-го березня 1845 року. Зараз, на другий день по іспиті, спакував свої речі і знову поїхав в Україну. Якийсь внутрішній голос гнав його на рідну землю. Ще, і ще хотів бути там, бачити, переживати, знати, що там діється. Хотів переживати разом із своїм поневоленим народом. Відчував, що він мусить саме там бути.

Цього разу, у Києві, він познайомився з гуртом свідомих українців, що створили організацію Кирило-Методіївське Братство. Вони впізнали в Шевченкові безстрашного оборонця прав народу. Вони просили, щоб він очолив організацію. Тарас прийняв, бо був готовий все зробити, щоб тільки полегшити долю свого народу. Та не обійшлось тут без зрадника. Москва відразу побачила і зрозуміла, що Шевченко небезпечний для неї. За наказом царя, Шевченка арештують, і засилають в далекі Казахські руді степи. „Караюсь, мучусь, але не каюсь"... писав там Шевченко.

Всі його думи і почування повертались з неволі додому — в Україну...

„Чорніє поле і гай, і гори,
На сине небо виходить зоря...
Ой, зоре, і сльози кануть,
Чи ти зійшла вже й на Україні?"

Або

„Мені однаково, чи буду я жить в Україні, чи ні...
Та не однаково мені, як Україну злії люди присплять
Лукаві, і в сні її окраденою збудять...
Ох, не однаково мені".

Шевченко був і третій раз в Україні, але це було аж після двох років, після звільнення із заслання. Неволя підірвала здоров'я, він був худий, змучений, хворий, а мав всього лише 45 років. Але і такого Шевченка боялась московська влада тримати в Україні, і змусила його в скорому часі покинути Україну та переїхати в Петербург.

Березня 10-го, 1861 року, рознеслась сумна вістка, що Шевченко помер. Сум оповив Україну, народ відчув, що втратив оборонця своїх прав. Довго клопотались друзі, бо аж у два місяці після смерти, московська влада дозволила перевезти тіло Шевченка на рідну землю, на вічний спочинок. Аж під кінець травня, 1861 року, Шевченко знову повернувсь в Україну, і це вже четвертий і останній раз, щоб бути навіки на рідній землі, з рідним народом.

Коли провозили труну по рідній Україні, по всіх церквах сумно дзвони грали, народ виходив зустрічати свого оборонця з хоругвами, квітами, промовами... Який потрясаючий і жалібно-величавий був цей останній приїзд! Такий, яким великим був цей геній нашого народу!... Його одного так приймали — його тлінні останки, в яких, Дух Пророка України жив! Така була Воля Божа!

Ворог не дозволив, щоб у київській святині, над домовиною сказали прощальне слово. Та сталась ось яка подія. Ввійшла у церкву жінка в чорному одязі з китицею живих квітів. Положила квіти на домовину, сама впала до землі і гірко заридала...

Повезли Шевченка Дніпром до Канева на вічний спочинок. Запрягались хлопці та дівчата і благоговійно тягли воза з домовиною по крутих доріжках Чернечої гори. Молода Україна, молода надія народу, майбутність народу, везла безсмертного Шевечнка на місце обране ним:

„Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі,
Було видно, було чути,
Як реве ревучий"...

Поховали там, куди і зараз, з усього світу, і з України, з'їжджаються свої і чужі, подивитись, доторкнутись, тихо помолитись...

Тому ми віримо, що сповниться його Пророче слово:

...Встане Україна, і розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить!
І помоляться на волі, невольничі діти!...

Мінодора Фотій, Торонто.

Інж. Катерина Мурашко

У 25-ті РОКОВИНИ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ ХАРИТІ КОНОНЕНКО

Велика посвята та героїзм української жінки знаний нам ще з княжих часів. Вже в ті часи українська жінка показала себе нарівні з чоловіком — вона була не лише доброю матір'ю для своїх дітей та щирою дорадницею свого мужа, а також виручала його — беручи активну участь у громадсько - політичному житті. Траплялись випадки, що в відсутности мужа правила цілою державою.

Впродовж тисячолітньої історії нашого народу бачимо безліч українських жінок та дівчат, які своїми вчинками і ділами, а дуже часто і героїчною смертю ввійшли у вічний Пантеон Слави.

Наші визвольні змагання дали нам цілу плеяду героїнь, які з великою мужністю та посвятою боролись за українську справу — вони героїчно боронили дорогу їм Батьківщину приносячи своє життя в жертву. Україна була для них понад усе — вони її любили, працювали для неї і падали жертвами, чи то в боротьбі з ворогом, чи від ворожої руки.

В новітні часи зустрічаємо безчисленні імена жінок і дівчат вже не тільки з крісом в руках, а в рядах національного підпілля та пізніше в УПА. Поруч Ольги Басараб — що не завагалась вмерти за Україну з рук ворога, ми бачимо постаті великих героїнь: Олени Теліги, Хариті Кононенко і безліч інших, про яких ще не встигли зібрати відомостей. Колись наша історія буде зоповнена такими славними іменами.

Д-р Харитя Кононеко походила зі старої шляхетської української родини — її мати була з дому О'Конор споріднена з родинами: Валерії О'Конор Вілінської (відомої письменниці та дружини заслуженого українського діяча — проф. Київської Політехніки, проректора Української Господарської Академії в Подєбрадах та члена Української Центральної Ради, Олександра Вілінського: Ольги Лисенко з дому О'Конор (відомої артистки і співачки — дружини Миколи Лисенка, славного українського композитора, „Батька української музики"); Людмили Старицької-Черняхівської (відомої письменниці і великої української діячки — дружини проф. Київського Медичного Інституту, дійсного члена НТШ О. Черняхівського).

Народилась Харитя Кононенко в Миколаївці на Полтавщині 18-го жовтня 1900 року. В раннім дитинстві осиротіла і її тітка Валерія

Харитя Кононенко

О'Конор-Вілінська, будучи бездітнею, забрала свою племінницю до себе в Київ (де в той час інженер Олександер Вілінський був доцентом Київської Політехніки) і стала для Хариті другою матір'ю. Новоприбрана мати старалась виховати Харитю в національному дусі. Висококультурний український дім — це був дім проф. О. Вілінського, де знайшла Харитя найтеплішу опіку і найкраще виховання.

Вже з маленьких років у Хариті почала проявлятись любов до всього українського, як також свідомість в боротьбі за волю свого народу. Причиною цього освідомлення у малої Хариті послужили часті відвідини в родині Вілінських їх рідні: Лисенки, Старицькі-Черняхівські та ще багатьох визначних українських діячів, як Євген Чикаленко, український громадський діяч (великий землевласник, фундатор Академічного Дому у Львові і почесний член Т-ва „Просвіта" у Львові). Маленька Харитя прислуховувалась, як вони при зачинених дверях обговорювали ріжні справи — про освідомлення української молоді, про притягнення більше людей зі свого середовища до українського руху та про піддержку Т-ва Шевченка у Львові. Тут же перечитувалась література, яка приходила зі Львова. В малої дівчинки все більше і більше зростав патріотизм і загартовувалась її маленька істота. Вона дуже любила, коли її тіт-

ка читала поезії Т. Шевченка — слухала вона їх з великою насолодою, а коли вже була більшою, то і сама деклямувала вірші Т. Шевченка.

Дуже любила вона свою тітку Людмилу Старицьку-Черняхівську, в якої часто залишалась на кілька днів, бо її кузинка Рона (донька Людмили Старицької-Черняхівської) була її ровесницею, з якою Харитя могла ділитися враженями про що їх батьки говорять на своїх відвідинах. Обидві кузинки Харитя і Рона були між собою дуже дружні і обидві вони були свідомі українки, лише відмінні вдачою — у Хариті великий запал та відвага, а у Рони розсудливість та стриманість. Ще з молодечих літ Харитя мріяла про подорожування — виїхати закордон, щоб мати змогу побачити інші країни та пізнати їх життя, а Рона бажала теж виїхати закордон в намірі студій.

Оповідаючи мені про своє життя ще з дитячих років, д-р Харитя Кононеко часто згадувала: „Маючи 12 років життя, я вже мріяла, щоб зробити щось великого для України — таке, якого ще ніхто не зробив", ця мрія не покидала її через все життя, повне посвяти і жертвенности для дорогої їй України, за яку й віддала своє життя, вмираючи героїчною смертю від руки ворога.

Будучи в 5-тій клясі ґімназіяльній, Харитя приймає активну участь в студентському житті, як свідома українка і належить до гурту київських студентів українців, які мали заприсяження між собою — ніколи не зрадити один одного та, де б вони не опинились, помагали та рятувати один одного. 29-го січня 1918 року „Бій під Крутами" — українське студентство в числі 300 осіб приймає участь в бою з большевиками з 6.000 армією, віддає своє життя на рятунок Батьківщини, в якому майже весь курінь загинув. Харитя Кононенко приймає теж в цьому бою участь не безпосередньо.

В 1918 році уряд УНР призначає проф. О. Вілінського послом до Швайцарії — родина Вілінських разом з Харитьою покидають золотоверхий Київ й линуть у світ, не припускаючи, що більше їм не прийдеться побачити так дорогого і улюбленого Києва — тяжка доля спіткала всю родину!

Харитя вже має закінчену середню освіту, володіючи французькою та німецькою мовами, приймає це призначення її дядька послом до Швайцарії з великим захопленням — одна з її мрій сповняється! Молода панночка невеликого росту, русява з синіми очима як волошки, повна сил та енергії з великим ентузіязмом береться за працю в посольстві, яке очолює її дядько — вона щаслива, що може приймати участь в праці на користь своєї Батьківщини, але на жаль це не триває довго. Коли уряд УНР перейшов в екзиль і посольства були ліквідовані, з Швайцарії вони переїхали до Відня, тут вже починається життя еміґраційне — Хариті приходиться шукати праці, бо опинившись без матеріяльних засобів, треба давати собі раду. З Відня родина проф. О. Вілінського разом з Харотьою переїздять до Німеччини, куди проф. О. Вілінський був призначений до берлінського університету, але й тут життя не було легке, приходилось боротися з недостатками. В 1922 році проф. О. Вілінський знов міняє місце свого осідку, переїздить до Чехії — де в Український Господарській Академії в Подєбрадах призначено його професором.

Українська кольонія в Подєбрадах була дуже чисельна, тут приймали участь всі науковці з цілої Соборної України. Часто Валерія О'Конор Вілінська казала: „Подєбради — це другий Київ, бо тут так багато наших старих знайомих та друзів!" В Подєбрадах еміґраційне життя для Хариті стало легшим, бо вона починає дальші студії, одержуючи свою стипендію. Крім студій в Академії Харитя не марнує часу і береться за громадську роботу: організує дитячий садок для дітей, яких батьки студіюють, також займається молоддю, яку вона так любила, але не менше і вони її любили — все усміхнена, весела і добра, вона по приятельськи трималa себе з ними. Посідаючи журналістичний хист, Харитя пише до українських часописів та журналів, як місцевих так і заграничних. Але, вся її робота видається їй замала — вона прагне до чогось більшого!

Списавшись з далекою ріднею, які проживали на фармі в Канаді, Харитя вирішила відвідати їх і пізнати край за океаном в надії, що там зможе зробити щось більше, що могло б її задовольнити. — Гін до чогось великого не давав їй спокою! Валерія О'Конор Вілінська відмовляла її їхати, не закінчивши вищих студій, але Харитю тягнуло побачити більше світа, бо вже мала оплачену своякими подорож до Канади. Початком 1923 року Харитя залишає Подєбради і виїздить до Канади. (Д. б.)

СПРОСТУВАННЯ: В ч. 1 з січня ц. р. на ст. 7 у статті К. Мурашко, про з'їзд Союзу Українок Карпанської України в 4 рядку згори має бути „...відбувся в Ужгороді 1937 р." (не 1939). Ред.

З Равту Преси

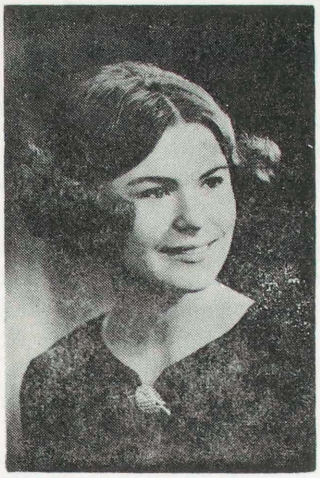

Віра Лихач,
„Вісті Комбатанта"

Спілка Українських Журналістів у Торонті, окрім традиційної гострої, суто партійної полеміки, набуває ще одну гарну традицію, а це Равт Преси з вибором королеви краси. Першого лютого відбувся в Торонті такий равт, вже третій з черги. Число кандидаток на кралю преси з року на рік збільшується, і так з 10 в минулому на цей рік подвоїлось. 20 дівчаток брало участь в конкурсі краси. Не йшлось тут лише про красу зовнішню, якою людину наділює мати природа, але і про свідомість кандидатки та її активність у молодечих, чи громадських українських організаціях.

Равт з шумом відбувся. Жюрі в особах пані Г. Новаківської, пана М. Левицького та пана Б. Сенишина швидко вибрали королеву та дві княжни. „Вже йдуть!" — пролунало залею, дехто схопився на рівні ноги, щоб краще бачити. На залю вільним кроком входили наші кралі в супроводі своїх ескортів.

Дехто дивлячись на маршуючі під м'який звук барабана пари, на нашу вибрану зміну, змахував непрошену сльозу з ока. Дорогі вони нам всі, в них наша надія, наші всі мрії! А вони хоч молоденькі, саме на порозі розквіту життя, йдуть впевнено, сміливо!

Вся церемонія представлення кандидаток і вибраної королеви та князівен проходить швидко і вправно. Королевою вибрано від журнала „Вісті Комбатанта" Віру Лихач, Марта Дудаш 1-ша князівна (Вільне Слово) і Ліда Бонк 2-га князівна (Гомін України).

Марта Ференсів,
репрезентувала журнал „Промінь" на равті української преси і була одною з 20 кандидаток.

Червоні китиці квітів і один том української енциклопедії вручено кожній кандидатці на пам'ятку, а її ескорті хиба чарівний усміх кралі остався на спомин. Шкода лише, що книжка без дедикації і тим самим, як пам'ятка, втрачає на вартості.

Кандидаткою від „Променя" зголошеною на Равт Преси Централею Союзу Українок Канади була Марта Ференсів. Марта дочка о. Ю. і добр. А. Ференсівих, дитя широких, саскачеванських прерій, учениця II кл. середньої шко-

Марта Рудаш,
„Вільне Слово"

Ліда Бонк,
„Гомін України"

ли, любить спів, природу і часто бере за перо та пробує своїх сил на сторінках журналику „Сумківець". Вже два роки кореспондентка Молодшого Відділу СУМК-у ім. Симона Петлюри при Катедрі Св. Володимира в Торонті та й бувша його секретарка. Як учениця III курсу Курсів Українознавства ім. І. Котляревського, вже другий рік заступниця голови студентської управи. Думає посвятитись вчительському званню, а практики набирається вже зараз, допомагаючи 3-ий рік в Недільній Школі й на літній оселі „Київ", працюючи через два сезони виховницею молодшої групи дівчаток. Девізою Марти стало поняття: бути свідомою українкою, корисною у своїй громаді, це бути доброю горожанкою Канади.

Учасниця равту.

МОЇ ВРАЖЕННЯ З КОНЦЕРТУ У 50-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В МОНТРЕАЛІ

Осінній, понурий дощевий вечір 8-го листопада 1968 р. Я втомлена вертаюсь додому і в мене лише одно бажання — якнайскорше положитись в ліжко і відпочити.

Переглядаю ще пошту і між листами, якесь до болю знайоме письмо..., щось рідне, далеке. І бувають же такі дуже до себе подібні характери письма.. Це ж добр. Вп. Леонія Слюзар запрошує мене на ювілейний концерт з нагоди 50-ліття Української Православної Церкви.

Де й ділась моя втома, а все таки я майже остання входжу до залі Авдиторії Роземонт Гай-Скул і сідаю теж на останньому вільному місці. Жіночий хор Собору св. Софії під мистецькою диригентурою Впр. Прот. Володимира Слюзара відспівав по українськи „О, Канадо". Наступна точка деклямація Улянка Головач „Рідна Церква в Канаді". І знов хор, в якім зворушливо лунають „Як славен Господь в Сіоні" і „Хваліте Господа з небес" Д. Бортнянського, „Милосердя двері відкрий нам, благословенна Богородице" — муз. Львівського і „Діво Маріє" — муз. М. Роменка. При фортепіяні п. Сільвія Коцулим. Слідує точка український народній танець під керівництвом п. Віктора Гладуна. Музичний супровід виконують Т. Шумовський і І. Олянський.

Аж ось заля заслухується в клясичну музику скрипаля Ганса Бавера і його дружини піяністки Люби Слюзар. Вони грають Сонату А-мажор Вівальді і Сонату 2. Опуст 100 Йоганеса Брамса. Вслід за тим грають ряд творів українських композиторів: „Прелюд" Н. Коляди, „Ямочок" Р. Придаткевича, „Думки" Гайворонського і „Спомини з гір" В. Безкоровайного. За цю чудову мистецьку гру публіка довго нагороджує мистців гучними оплесками.

Ми вперше в Монтреалі почули молоденьку солістку сопрано Донну Данильчук. Вона відспівала Франса Шуберта „Аве Марія", яка на неакустичній залі була для неї дещо затяжка, зате ,Вечірня пісня" Стеценка випала дуже ефективно. „Золотий ювілей" художньо продеклямувала Надія Костюк; це теж молоденька панночка, що з відчуттям вживається в зміст і уміє передати його в художній формі.

Були ще інші деклямації: „Братам з козацькою душею" — деклямував Андрій Рудич і „Нас ждуть" О. Олеся — Анатоль Гайдук. Виступав ще хор української православної молоді під дириґен. І. Козачка. В його репертуарі тепер це переважно нові пісні з України як „Ой, чий то кінь стоїть?", „Ой чорна я пречорна" — Авдієвського та „Понад Прутом моя Коломия" — Майбороди випали дуже бравурно. Національними гимнами закінчувався концерт.

Я поверталась з концерту і, здавалось, не відчувала ні вуличного руху, ні того, що мене

Володимир Дарда

ЙОГО КОХАНА

Фрагмент повісті

Мова в цім фрагменті повісті про час перебування Шевченка в маєтку князя Рєпніна. Княжна Варвара, її закоханість у Шевченка, відносини між матір'ю' і дочкою, а в центрі всіх подій стоїть Шевченко, як поет і як людина. **Ред.**

Княжну гнітило й ображало материне мовчання, бо вже хто-хто, а вона, Варвара, була аж надто довірливою і попрікати її у скритності не слід би. Щоб довести, що жодних секретів вона не намагається зберігати, Варвара вирішила прочитати матері й записку від Шевченка. Тим паче, що це був не любовний лист, хоч для Варвари там було висловлено навіть більше, аніж в якомусь любовному освідченні.

Віршами Тарас хотів схвильовано передати отой вир почуттів, що піднявся в його душі після прочитання Варвариної повісті. Поет з гіркотою визнавав, що талант його занадто слабий, аби висловити словами захват і благоговіння перед чистотою й красою почувань молодого жіночого серця, його неймовірними болями й святими стражданнями.

Варвара читала матері записку і знову проймалася чуттями, яких не могла позбутися, які самовільно огортали всю її істоту, тільки-но згадка торкалася Шевченка, його віршів, його благородної душі.

Помічала, що матері не подобається ні текст записки, ні тим більше тон, яким Варвара читала її, а проте нічого не могла вдіяти з собою, не могла лицемірити і покірно чекала бурі, що мала вибухнути.

І буря не минула її.

Княгиня, дослухавши доччине читання, ждала, коли Варвара першою пояснить їй, як все це розуміти. Бо хто-хто, а вона, мати, вже збагнула, до чого йдеться і чим все може закінчитись.

Але Варвара мовчала.

Цього поєдинку мовчання не витримала стара княгиня, бо їй важче було триматися — адже необхідно було, нарешті, відверто переговорити з дочкою. Отож вона й обізвалась першою:

— Варет, ти дуже довірлива і надто легко ділишся з чужими своїми сердечними справами...

Варвара здригнулася — це ж під „чужими" мати розуміла Шевченка. А хіба він чужий? Та, може, для неї він найближчий і найрідніший з-поміж усіх, кого вона знає, хто тільки є в цьому домі.

І вона сміливо заперечила матері:

— Тарас Григорович мені не чужий... Я люблю його і цілком вірю йому!..

Погляди їхні схрестилися — здивованозляканий материн і незалежно-рішучий доччин.

Таки велика правда в тому, що ми ніколи гаразд не знаємо своїх дітей, і через те багато їхніх вчинків на нас звалюються потім, як грім на голову. Чого завгодно чекала княгиня од Варвари, але не цих слів і не цього погляду.

— Варет, — вигукнула вона розпачливо, — те, що ти зараз сказала, — безсоромність...

Варвара також не чекала подібного обвинувачення. Вона знала, що мати вміла знаходити слова, щоб ними ранити смертельно, топтати найсвятіше, але щоб сказати так про її ставлення до Шевченка — це вже переходило всякі межі.

„Боже, — болісно подумала Варвара, — звідки така жорстокість на світі?.. Чому мої найсвтіші почування інші вважають за якийсь тяжкий гріх..."

Сльози хлинули з її очей.

„Боже, допоможи мені збагнути істину", — благала вона. Хто зна, чого раптом нагадалася їй давня розмова з своїм учителем Ейнаром. Тоді вона, теж незаслужено ображена, гірко плакала від людської несправедливості. Ейнар заспокоїв її, запевнивши, що будь-яке приниження чи образу слід сприймати як справедливу кару за наші гріхи, нам невідомі.

Тоді думка ця дуже її вразила і вже тим заспокоїла. Тепер вона теж відволікла од материних слів і змусила замислитись над своїм життям взагалі, над власними, знаними нею самою і незнаними гріхами.

Княгиня пильно стежила за обличчям дочки, на якому — виразному й тонкому — чітко проступали вагання й сумніви, болісна боротьоточувало; я все ще була під враженням звуків Брамської Сюіти, того великого німецького композитора Гамбурґу, то знову перемагали гармонійні голоси „Спомини з гір" В. Безкоровайного. Чудовий незабутній вечір, сповнений чаром клясичної музики і рідної пісні.

Лідія Лугова

ба почуттів. Знала хворобливу вразливість Варвари, її нервозність, отож вирішила трохи загладити враження од свого грубого звинувачення.

— Варет, — попрохала вона лагідно, — почитай мені Євангеліє.

Звісно, Варварі зараз нічого не хотілось читати, але вона перебороля себе і стала читати дві глави із апостола Павла. На превеликий подив, писання Євангелії ніби перекликалися з її власними переживаннями. Варварі здалося, що то не випадковий збіг, то — нова милість Божа... І вона поступово втішилася...

— — — — —

Але досить було їй побачити Шевченка, як хвилювання змусили забути і Божу милість, і незаслужену материну образу. Її цілком заполонив Тарас, і вона нічого не хотіла знати, і сама собі була непідвладна. Та ба, він уперто уникав розмови з нею і навіть зустрічі. Чому — не могла зрозуміти. Чи то дізнався про її суперечку з матір'ю і не бажав завдавати зайвих прикростей, чи, може, для того були якісь інші причини.

Слід би порозумітися, але ж як це зробити, коли не вдається й словом обмовитися з ним.

Варварині побоювання мали підставу — Тарасові дійсно дещо вже стало відоме з домашніх незгод: про одне він здогадувався, інше помітив на власні очі — хоча б холодність княгині, а надто — Капніста.

А навіщо це, навіщо завдавати зайвих прикрощів і княжні, і собі, коли — в цьому вже не виникало сумніву — побратися їм однак не доведеться. Одне — цьому спротивиться ввесь Варварин світ, вся близька і далека рідня, знайомі, які, мов галич, налетять на Варвару і розтерзають її. Друге — він сам не може кривити душею і щось обіцяти їй, сподіватися на нездійсниме. Вони — різні люди, і навіть кохання не може поєднати їх. Бо то цілковита вигадка, нібито любов здатна долати будь-які перешкоди на світі і робити зовсім далеких і чужих людей близькими й щасливими. Якщо й здатна, то ненадовго, бо є в житті речі, сильніші навіть за пристрасть, за кохання.

Але ж Тарас розумів також, що він — винуватець страждань Варвариних, і це не давало йому спокою, гнітило і мучило, вимагало знайти єдино вірний, безболісний вихід з становища, що склалося.

Та виходу не було. Як ти поясниш Варварі, щоб не вразити її дівочої гордості, щоб не здалося їй, ніби він нею зневажив.

Навіть братова дружина Ліза, що співчувала Варварі й найтонше розуміла її, якось запитала княжну:

— Варет, що все це значить, — ви посварились?.. Повір мені це негарно... Що між вами сталося?..

— Нічого... — щиро запевнила Варвара.

Щоб покласти край цьому непорозумінню, княжна набралась рішучості і, вибравши нагоду, коли у вітальні залишились тільки вони з Шевченком, обізвалася першою:

— Тарасе Григоровичу!..

Тарас запитливо повернувся.

— Чому ви перестали розмовляти зі мною? — чорні великі очі дивилися так пильно й докірливо, що він знітився.

— Не можу... не можу... — відповів тихо, тремтячим голосом.

Потім опанував себе, наблизився до Варвари. Вона стояла, обіпершись на рояль, така близька і вірна, струнка й тривожна, і Тарас ледве стримався, щоб не припасти вустами — вдячно і пристрасно — до її ніжної, трепетної руки.

— Варваро Миколаївно, — заговорив він так само тихо й хвилюючись. — Ви, мабуть, і не уявляєте собі, як потривожила мене печальна повість вашого серця... Я й досі не можу отямитись, бо ще, здається, ніколи за своє життя не відчував чогось подібного. Це поезія. До того ж страшна поезія...

І знову Варвара ладна була безжалісно докоряти собі за сумніви й марну тривогу. Виявляється, нічого поганого не сталося, а хмурився Шевченко й переживав через неї, бо був чулий і чесний, і вона нітрохи не помилялась, коли беззастережно вірила йому. Мабуть, справді нелегко доводиться йому з нею, бо не така проста душа у великих поетів, у геніяльних синів свого народу, як це може комусь здатися на перший погляд.

— Тарасе Григоровичу, — зітхнула вона полегшено. — Я не хотіла завдавати вам болю... Ви й без мене зазнали його вдосталь. Повірте — я хотіла ваш біль поділити надвоє... Щоб ви мене зрозуміли... І чому? — їй ніби перехопило дихання, — Тарасе Григоровичу, чому я не можу бути для вас... бодай сестрою?..

Погляд Тарасів спалахнув радістю. Сестрою!.. Оце, мабуть, і є той єдино вірний вихід, якого так наполегливо й довго шукав він. Але ж він, Тарас, не міг би цього запропонувати сам, і як добре, що на це зважилася Варвара.

Тарас радо простягнув їй руку і промовив розчулено:

— Не судіть мене, сестро!..

— — — —

Після того, хай і не зовсім достатнього порозуміння з Варварою, в Тараса стало легше на серці, і він взявся за малювання.

Час минав непомітно швидко, а зроблено було ще так мало, тоді як хотілося якнайшвидше виконати замовлення, щоб почувати себе вільніше і десь виїхати.

Отож у Глафіриній майстерні знову залунало неголосне наспівування, робота посувалася добре. Тарас жартував з Глафірою, з Варварою тримався щиро й безпосередньо, і взагалі — був схожий на людину, яка позбулася, нарешті, чогось важкого, що довгий час гнітило її.

Княжна теж здавалась веселою, перейнявшись настроєм взаємного спокою, що нібито утвердився між ними. Проте, як вона намагалася бадьоритись, серце протестувало, не бажало змирятися з незавидною роллю сестри, яку йому було відведено волею обставин. Княгиня помічала все те і намагалась подовше затримувати дочку біля себе — ніби нездужала.

Та тільки Варвара опинялася в своїй кімнаті, як думки самовільно верталися до Шевченка, і вона не знала, як їх вгамувати, з ким ними поділитися.

Сідала писати листа до Ейнара, але це швидко стомлювало. Потім бралася за переклади для Шевченка, які пообіцяла йому зробити. Проте й вони не втішали, не повертали душевної рівноваги, і Варвара знову молилась — палко, до самозабуття. Ота надзвичайна збудженість непомітно вела до якогось загального оціпеніння, до втрати чутливсті, і, спіймавши себе раз у такому дивному стані, Варвара злякалася самої себе.

„Хоч би не захворіти, — подумала тривожно. — Хоч би не захворіти..."

Найдужче боялась за батька. Старий князь серйозно слабував, і коли б він дізнався про недугу дочки, то міг би злягти зовсім. З-поміж усіх своїх дітей Рєпнін найдужче любив Варвару — за її розум і чесність, за прямоту й чуйність, за вміння незалежно триматися перед вищими і просто з простими. Він сподівався на велике майбутнє для неї, а от виявилось, що вона — найнещасливіша серед його синів і дочок. Старого це страшенно мучило і обурювало, бо завжди йому здавалося, що й він чимось завинив перед доччиною долею. Хоч би вже тим, що в свій час не заборонив дружині втручатися в справи дітей так свавільно, як вона це робила.

Тепер від нього все приховували, боячись підірвати зовсім і без того хиле старече здоров'я. А ще побоювались, як говорила княгиня, його химер, бо князь міг розходитись і нагнати за Варвару доброго жару й дружині, й Капністові. А хворобу улюбленої дочки од нього важко було б приховати.

Та якось воно завжди так виходить, що чого найдужче побоюєшся, те й трапляється.

Варвара почувала себе дедалі гірше. Залишаючись сама, знаходила початий лист до Ейнара й пробувала дописати його. Але минала година за годиною, а вона ніяк не могла висловити те, що хотілося.

Надходила північ. За вікном залягала густа, непроглядна темрява, шаленів холодний вітер, дряпалися в чорні шибки голі гілки дерев, мов замерзли на холоді і просились погрітися.

Княжна відкладала листа, знову заходжувалася молитись і знову кам'яніла всім тілом і думкою, а очутившись, страшенно лякалася того.

Чи й Тарас думає про неї так невсипуще й болісно? Мабуть, ні. Намагалась уявити собі, що він зараз робить, чим заклопотаний в ці хвилини... Можливо, пише, а може, спить і бачить тривожні сни, а в снах — своїх закріпачених братів і сестер, яких він ніяк не може зробити вільними людьми. Ой, нелегко йому доводиться, і хіба можна на нього ображатися чи докоряти за щось. Вона повинна, однак, любити його і чим лише може — допомагати. Але чим? Хіба подарувати Тарасові свою Біблію — від того, може, й йому, і їй трохи полегшає.

Так і зробила — наступного ж дня дала Шевченкові свою Біблію.

Тарас подякував за турботу.

— Тут є немало цікавих притч, — пояснив діловито. — Я давно вже збирався їх переглянути і дещо використати...

Очі княжни хлюпнули на Шевченка німим докором — знову він не зрозумів її, навіть не помічає, як змарніла вона од безсонних ночей і тривожних дум.

Після цього Варвара засумувала ще дужче. Через кілька днів відчула себе зовсім недобре і не підвелася з ліжка.

Більше тижня пролежала у своїй кімнаті — чужа до всього, нічого не бажаючи їсти.

Фішер приписував різні ліки, хоч добре знав, що не в ліках справа. Він втішав, як тільки

міг, намагався розповідати цікаві історії й випадки з свого довгого, бурхливого життя, аби лише відволікти Варвару од нав'язливих думок, заспокоїти, розвеселити, змусити заговорити про щось стороннє і дріб'язкове.

Він був таки мудрим лікарем, а ще мудрішою людиною, і Варвара поступово почала видужувати.

Четвертого грудня, в день своїх і материних іменин — обидві ж були Варварами — княжна, врешті-решт, підвелася.

Побачивши її, Глафіра і Ліза не могли приховати свого подиву — так були вражені її змарнілістю.

Зранку всі разом пішли до церкви. І свіже надвірнє повітря, незвично яскраве, як для осені, сонце немов аж дурманили Варвару. Водночас відчувала, як потроху міцніла од того повітря й сонця, як дедалі твердіше ступала по примерзлій уже дорозі, зіркіше бачила все довкола — і оловяно застигле озеро, і білі хатки, що, позбувшись густої зеленої запони дерев, ховались одна за одну, наче соромились своєї нагоди...

— — — —

Увечері Капніст з'явився в вітальні з дружиною і, ніби ненароком, попрохав Варвару показати вірші, які присвятив їй Шевченко.

Варвара принесла Шевченків зошит. Поки дружина гортала його, Капніст неголосно розговорився з Варварою. А коли мова заходила про Тараса, Варвара жвавішала, говорила схвильовано й піднесено. Тож і цього разу вона навіть не замислилася над тим, з якою метою Капніст затіяв таку балачку — наївно вірила, що його справді цікавили й вірші Шевченкові, і її прихильне ставлення до нього. Але Капніст, відчувалося, не мав наміру вислуховувати її довгі й зворушливі розповіді. В нього була своя мета, і він поспішив спрямувати розмову куди слід.

— А чи не завдадуть Шевченкові шкоди надмірні прояви вашої уваги? — заговорив він враз якось сухо і діловито. — Чи не запаморочить йому голови ваше зацікавлення ним? Ви про це, мабуть, не подумали?

Варвара вражено змовкла, здивовано дивилась на Капніста. Про це вона, справді, не думала, але чому, власне, повинна була б думати? Як може її увага зашкодити Шевченкові і чому через неї в нього повинна запаморочитись голова?

— Невже ви гадаєте, що вашого почуття досить, щоб виправити його? — безжалісно додав Капніст.

Капніст вирішив, що для першого разу він висловив навіть більше, ніж належало, і тому поспішив м'яко додати:

— Вибачайте, що я так дозволив собі розмовляти з вами...

— Я вам щиро вдячна... — глухо відповіла Варвара.

А вночі вона знову не могла заснути. Несподівано кам'яніла од надмірних і нерозв'язаних думань, і сльози текли з очей від образи, безсилля й гризоти.

Сиділа біля вікна, обкутавшись теплою шаллю, — щось морозило. Навпроти неї, в далекім бездонні неба, висів блідий диск місяця — і сам він, і світло його віддавали чимсь неземним, мертвотно-холодним.

Примарне сяйво його особливо виразно вихоплювало з темряви ночі невеличкий білий флігель, де жив Шевченко.

Чому там не горить вогник? Хай би єдиний і слабенький, аби світив їй серед темної ночі, аби кликав до себе. Легше було б жити на світі, коли б знала, що не одна вона не спить, що чийсь трепетний вогник перекликається з її освітленим віконцем.

У вестибюлі глухо забемкав годинник.

Не відриваючись од своїх думок, Варвара десь в глибині свідомості рахувала удари. Чотири! Здається, од Фішера чула колись, що це найважчі для людей години. Найбільше вмирають о четвертій годині ночі.

Скоро наступить світання, і вона зустріне його розбита, знесилена, з важким відчуттям, що живе не так, як всі...

Зненацька думка повернулась по-іншому, — а може, то й добре, що флігель зараз темний і жодне віконечко в нім не світиться. Значить, Тарас спить... А йому ж так багато потрібно сил і свіжості — він геній, а з геніїв життя вимагає багато.

Їй хотілось лише одного — щоб він був щасливий. Своєю любов'ю вона сподівалась принести йому щастя, а коли це неможливо, тоді вона спробує, щоб і муки її були заради нього. Вона не спатиме одна, бажаючи йому світлих снів, оберігаючи його спокій і талант, адже ж недаром назвав він її ангелом-охоронцем.

З нову забемкав у вестибюлі годинник — пробив п'яту... Але княжна не рахувала тих ударів, бо це вже зовсім не турбувало її. Вона була задоволена своєю долею — її щастя справді в саможертві...

Надворі починало світати...

Авторський вечір поетеси Віри Ворскло

З нагоди появи окремим виданням збірки відомої нашої поетеси Віри Ворскло „Листи без адреси", відділ Союзу Українок Канади ім. Кн. Ольги при Катедрі Св. Володимира у Торонті улаштував для неї авторський вечір.

Вечір відбувся при поважнім числі учасників. Між ними була поетеса Лариса Мурович, поет Левко Ромен і поет Борис Олександрів. Імпрезу відкрила голова відділу пані Таїсія Бевш-Копил. Доповідь про творчість Віри Ворскло виголосила Лариса Мурович, в якій з'ясувала значення поетичної творчости та напрямних.

Вірші свої читала поетеса сама, також читала Ніна Козій, Єлисавета Василів і мистець Петро Сидоренко. У віршах Віри Ворскло відзеркалюється велика любов до України. Вірш „Для тебе книжка — це папір" підкреслює, що зміст життя поетеси — це творчість, в ній її душа, її думки: „І кожне слово в ній — вікно у даль майбутню, невідому".

Приклад любови, вдячности і ніжности між матір'ю і дітьми насвітлює поетеса у вірші „Матусенько рідна". У багатьох віршах поетеса закликає до національної стійкости. Вірш „У мріях

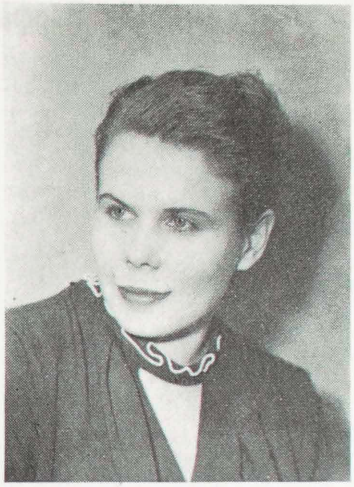

Віра Ворскло

прекрасна є завжди Вкраїна" гарно і з чуттям продеклямувала Роксоляна Янішевська, як також виконала на піяніно п'єсу Ґріґа „Весна".

Цю імпрезу заініціювала д-р Ганна Янішевська, програму підготовила голова культурно-освітнього комітету пані Валентина Лавренюк.

На закінчення д-р Янішевська подякувала присутнім та учасникам програми і попросила всіх до чаю.

Єлисавета Василів, рек. секр.

МОЄ ПРИЗНАННЯ ВІДДІЛОВІ СУМК У ФОВМ ЛЕЙКУ, САСК.

Найперше висловлюю своє миле вдоволення з приводу того, що сумківський гурток у Фовм Лейк, Саск., звернувся до мене з проханням подати декілька думок та завваг до місцевого річника СУМК у Фовм Лейк.

Ґратулюю Вам, Дорогі Сумківці, що Ви приступаєте до виконання свого проєкту видати сумківський річник, і висловлюю свою гордість, що я мала нагоду бути пов'язаною з Вами, в характері провідниці, в часі останніх 5 років.

Скільки пам'ятних вечорів ми провели, вправляючись у співанні пісень, у танцюванні наших національних танків, приготовляючи всякі драматичні точки та виконуючи інші всякого роду підприйняті проєкти?

Тепер мені є дуже приємно пригадувати собі Вашу енергійність та талановитість, що бували зосереджувані на виразно намічених цілях. Мене мило вражала Ваша готовість приймати поради та провідництво старших. А які щасливі моменти я переживала тоді, коли бачила Вашу посвяту часу і зусиль у діла розваг наших старших громадян, в проєкти поліпшення нашого громадського життя і нашої країни взагалі! У спільний знаменник усьому тому стає те, що Ви є група свідома своїх обов'язків.

Чи були в нас і тяжкі моменти? Так, очевидно були, є тепер і далі будуть. Але, якщо хоч малий відсоток Вас буде продовжувати ту працю, до якої Ви вже навикли, — Ваша посвята часу і зусиль будуть приносити потішаючі успіхи. Лише підтримуйте свій ентузіязм так, як він у Вас був і є, і можете бути запевнені, що ніхто не буде вживати по Вашій адресі принизливого терміну „тінейджерс". Навпаки, від багато-кого будете втішатися таким респектом, яким я обдаровую Вас. **Євгенія Лазецька.**

В першу річницю смерти мого дорогого мужа, бл. п. Миколи Масиника, який відійшов у вічність 26-го січня, 1968 року, складаю в Його пам'ять на пресовий фонд журнала „Промінь" $5.00.

Ольга Масиник, Реджайна

Відійшла – д-р Софія Парфанович

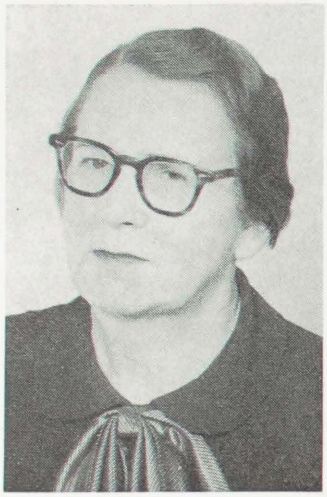

Широким відгомоном озвалась українська преса на смерть письменниці, лікарки д-р Софії Парфанович. Вона покинула цей світ, далеко від рідної землі, в Детройті, ЗСА вночі з 26 на 27 грудня 1968 року.

Д-р Парфанович має великі заслуги перед українським народом, бо служила йому ціле своє життя — служила йому як громадянка, як лікар, як письменниця. Довгою й утяжливою дорогою проходила вона і де лише ступала її нога, всюди вона лишала печать свого незборимого духа, всюди відтворювала образи з життя свого народу, своїх людей, щоб залишити ті сліди нашого народу наступним поколінням.

Народилась Софія Парфанович 1898 року у Львові в родині залізничого інженера Парфановича. Закінчивши медичну освіту, вона цілий час вела лікарську практику у Львові а разом цікавилась громадським та політичним життям свого народу, брала активну участь в протиалкогольному товаристві ,Відродження", цікавилась життям жіночих та інших, особливо гуманітарних організацій.

Як лікарка, д-р Парфанович була авторкою ряду праць з медицини, бажаючи прийти допомозі українській жінці в здоров'ї її та родини, тому появилась була так праця, як Гігієна жінка, „Як запобігти вагітности" та інші.

В літературній діяльности виступила д-р Софія Парфанович в 1926 році і відтоді ділила своє серце на двоє. Ціле її життя цих два покликання зводили в її душі боротьбу — як вона сама до того признавалась. І останне десятиліття письменниця „поборола" лікарку і цілковито її полонила.

Хоч була замужем за Пилипом Волчуком для професії і літератури задержала своє дівоче прізвище. З її багатьох літературних праць, які вона залишила, в яких відбила добу першої половини XX стол. особливо роки останньої війни, читач знайде образ невгнутої сильної людини, великого гуманіста і не синтементальними словами жаління страждаючих, але твердою і сильною рукою, вона несе, навіть поза плечима інших свою поміч і порятунок своїм людям, яких війна викинула на чужі дороги — це твір „На схрещених дорогах".

Інші її літературні праці такі, як „Загоріла полонина", „Інші дні", „Вірний приятель", „У лісничівці", „Люблю Діброву", „Такий він був" „На схрещених дорогах" та інші.

Величавий похорон відбувся в Детройті 30 грудня 1968 року. Характерним для письменниці було те, що згідно з її останньою волею (конфесійно вона належала до Укр. Гр. Католицької Церкви), відслужено було 28 грудня 1968. Панахиду православного обряду. Тіло покійної спочило на цвинтарі Монт Олівст в Детройті.

Н. К.

СПІВЧУТТЯ

З приводу смерти бл. п. Антона Фігуса, який упокоївся у Вайта госпиталі у Вайта, Ман. в грудні 1968 р., редакція журнала „Промінь" висловлює глибоке співчуття дружині Покійного Анні, доньці Анні в Торонті, донькам, синам та їх родинам у Вайті.

— — — — —

Глибоке співчуття висловлює редакція „Промінь" пані Ірині Паньків у Дуфрості по втраті наймолодшої доні бл. п. Ніни Паньків-Саркер, яка упокоїлася в Торонті в госпиталі в м. грудні 1968 року. Слово співчуття засилаємо також сестрам Олі і Лесі та братові Романові.

— — — — —

Глибоке співчуття висловлює редакція дорогій Пані-Матці Михайлині Стефюк по втраті вірного друга життя, бл. п. Прот. Петра Стефюка, який упокоївся у своїм домі 24-го січня 1969 р. в Толстой, Ман. Хай милосердний Господь утішить Вас у Вашім смутку та усмирить гостроту Вашого болю.

— — — — —

Глибоке співчуття висловлює редакція родині Анонійчук, пані Михайлині та її синам і доням по втраті чоловіка і батька бл. п. Івана Анонійчука, який упокоївся у Вінніпегу в м. грудні, 1968 р.

— — — — —

Глибоке співчуття висловлює редакція „Промінь" дост. Пані-Матці Марії Кисілюк, по втраті мужа, приятеля, бл. п. Прот. Теодора Кисілюка, який упокоївся в Торонтонській лікарні 18 січня 1969 р. Рівночасно висловлюємо співчуття донькам — Галі Слюзар і Лідії — добр. Боднарчук, ближчій і дальшій родині Покійного.

PROMIN

Vol. VIII, 3 ENGLISH SECTION March, 1969

The First Canadian Evaluation Of Shevchenko

by J. B. Rudnyckyj, University of Manitoba

For the past century the West has met with the name of Taras Shevchenko, the foremost poet and spiritual leader of Ukraine.

In Great Britain, it was Professor W. K. Morfill, the founder of Slavic studies at Oxford University, who acquainted the English-speaking world with the poet's life and work. In the 1880s he published articles and translations of Shevchenko and gave an excellent account of his role in Ukrainian literature.

There is no doubt that Morfill's writings were known in Canada and the U. S. A., at least to university circles. However, the first learned appreciation of Shevchenko's life and work appeared in Canada as late as 1915. It was printed in the *University Magazine* in Montreal, published jointly by McGill University, University of Toronto and the Dalhousie "to express an educated opinion upon questions immediately concerning Canada." The "educated opinion" about Shevchenko was expressed by F. L. Tilson in volume 14 for 1915 on the occasion of the 100th anniversary of the poet's birth.

> During the past year — states Tilson, — loyal Ukrainians have been celebrating the centenary of their greatest national poet, Taras Shevchenko. Many heroes the ancient kingdom of Ukraine had, but none of her heroes of the sword are held in more veneration then the peasant poet, Taras Shevchenko. The story of his rise from a poor serf boy to a place of the highest honour among his people as an artist and poet and the blighting of his genius by the jealous hand of Russia just as it was about to enter upon its most promising period is one that in tragic interest is surpassed by few.

Tilson gives an extensive biography of Shevchenko, illustrating it with excerpts from the poet's works and autobiographical materials. Some verses were translated by Tilson himself, some taken from the English translations by Voynich of 1911.

> Shevchenko died . . . — writes Tilson — just a few days before the emancipation of the serfs which he had longed to see.

There follows a critical analysis of the

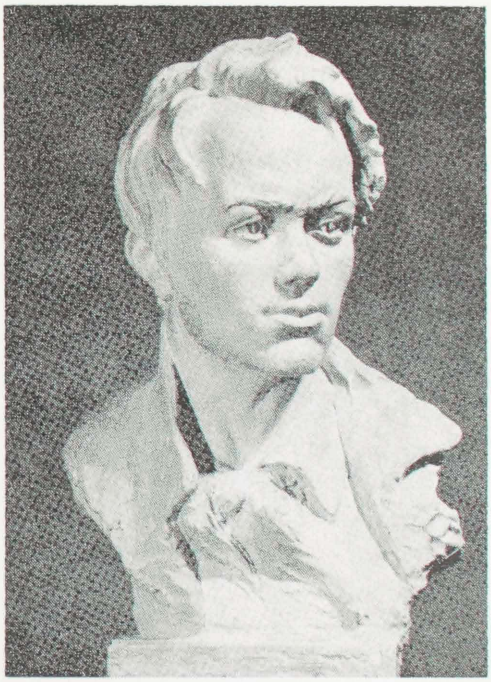

poetry of Shevchenko and of his role as a national poet of Ukraine and universal genius. The author concludes his article with a comparison of Shevchenko and the Scottish poet Robert Burns. He writes:

> Shevchenko was in many respects like Robert Burns: both were of the people and both were poets born. As Burns portrayed the life and gave expression to the mind of the Scottish peasant folk, the poet serf of the Dnieper voiced the heart cries of his countrymen for liberty, peace and enlightment . . . Through him was Ukrainian literature raised to a position of honour among civilized nations, and the national consciousness of Ukraine, the old kingdom of Cossacks was rekindled.

Speaking of the universal values of Shevchenko's works, Tilson states that he was not only a national poet, but also a universal literary genius, contributing to international understanding and cooperation.

І ПІСЛЯ

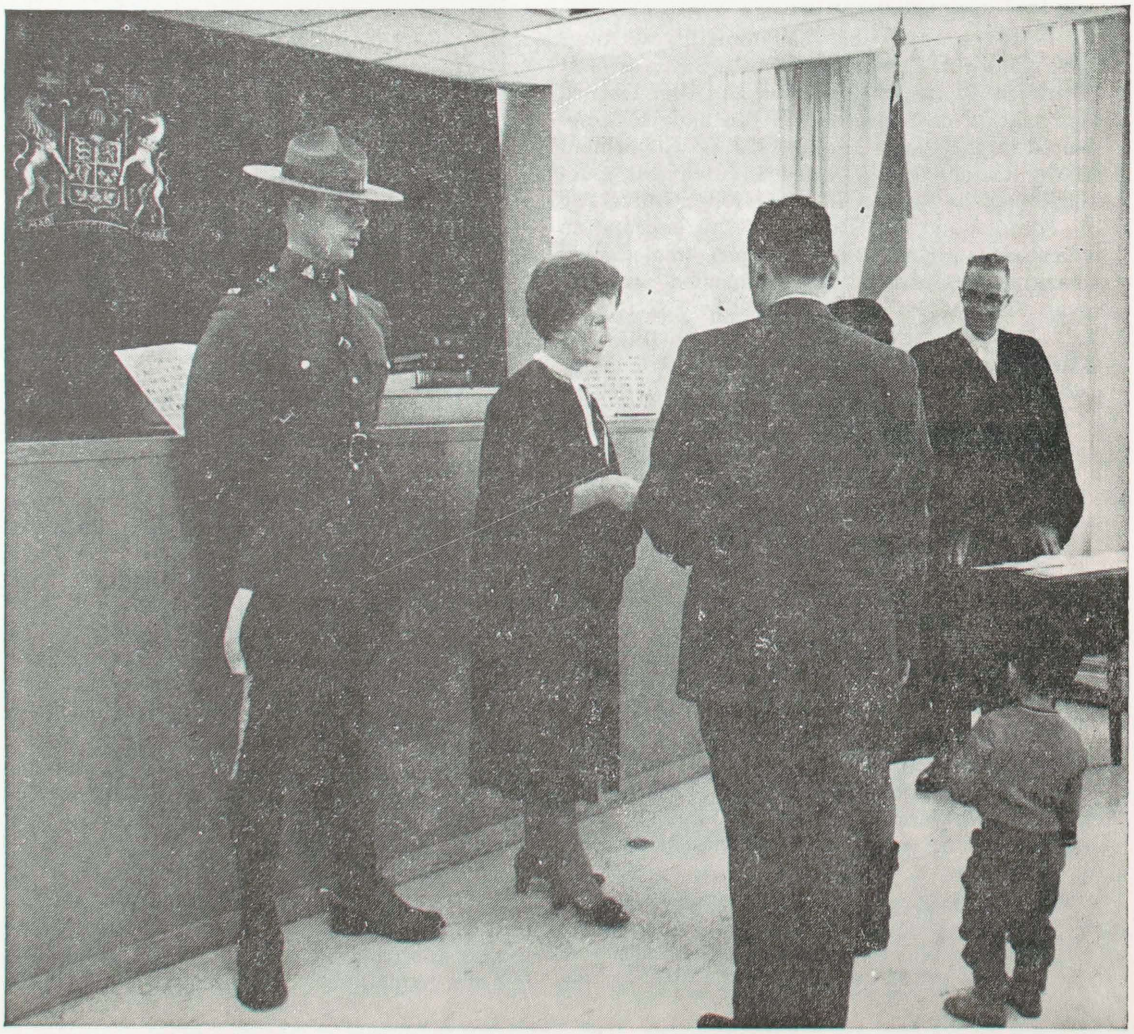

П'ЯТЬОХ РОКІВ...

вони стали канадськими громадянами, як і їхній син, який народився в Канаді. Багато людей у світі бажали б стати громадянами нашої країни. Кожного року біля 60 тис. людей, прибувших до нас, дістають канадське громадянство.

Чи Ви маєте права на привілеї та обов'язки канадського громадянина? Довідайтеся про це в найближчому до Вас державному суді.

У цих справах Вам допоможуть у слідуючих містах: у Галіфаксі, Монктоні, Монтреалі, Оттаві, Содбері, Торонті, Гамільтоні, Ст. Катаринсі, Кіченері, Лондоні, Віндзорі, Вінніпегу, Реджайні, Саскатуні, Калгарі, Едмонтоні, а також Ванкувері. Можна також писати на слідуючу адресу: The Registrar of Canadian Citizenship, Secretary of State Department, Ottawa, Ontario.

КАНАДСЬКИЙ УРЯД

П. Балей

Із записника моєї Матері

(Продовження)

Після цього я вже не мала найменшого сумніву. Мій син іде далі слідами батька, а я безсила.

— Мироне, — сказала я, — пам'ятай, що ти маєш жінку і дитину. В тебе вже родина і ти відповідальний за її спокій та щастя.

Мирон дивився на мене розіскреними очима, що шукали дна моєї душі.

— Чи може людина бути щасливою серед моря сліз, нужди і приниження своїх братів?

— Все це, сину мій, уявлення та настрої. Коли тебе заллють твої власні сльози й коли впадеш під тягарем своєї власної біди, будеш інакше думати. Не так будеш дивитися на ці речі. І хай Бог боронить, щоб ти так нерозважно осиротив свою дитину і залишив жінку вдовою. Цього я тобі ніколи не простила б, навіть по смерті. Це моє останнє слово до тебе, — закінчила я нашу розмову.

Я не могла інакше, хоч знала, що між мною і моїм сином стане прірва і я не зможу загатити її. Ми розійшлися сповнені жалю одне до одного.

Тепер, коли сиджу і пишу ці рядки та думаю і над своєю відчайністю, передо мною стає душа людини щораз більшою загадкою. Я ж також маю свою тайну, свій ризик, про що я й словом не натякнула перед Мироном. Я ж не могла признатися йому, що виношу поночі харчі для дітей старого Лейби і кладу їх за городами в кущах. Вони, як гонені звіри, ховаються перед оком людей і живуть по норах у лісі. Але я інакше не можу. Хай Бог хоронить нас і заступає!

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

27. 6. 1941.

Сподівана і така нагла війна з большевиками. „Б'ються за наше", — сказав Василь і правду сказав. А ми повні сподівань і сумніву... Ліда ходить зажурена, бо Михайло пішов ,а мені чомусь легше стало. Увесь час боролася з Михайлом за Ліду і знеможлася. Це страшна борня — без крови і без слів, тиха, виснажуюча. Тепер він пішов підіймати народ. Нехай!... Може забуде і залишить мені Ліду.

...Лише що з Мироном? Чи й він пішов?... Ні, ні! Цього він не міг зробити...

6. 7. 1941.

У мене сьогодні дорогі гості: Невістка з унуком. Мирон таки пішов. Що відорвало його від найдорожчих?...

— Він мусів піти, мамо, — каже мені Зоренька.

— І ти мені це кажеш. Зоренько, ти?... Замість прикувати його до себе, плющем обвитися довкола нього — ти дозволила покинути себе й сина?

— Я не могла його не пустити, — скаржиться Зоренька, а її очі такі вогкі-вогкі.

Яка сила полонила тих людей, що йдуть між двома потугами голіруч Україну будувати? Сини, сини! Ваші батьки бодай ще зброю мали, а ви голіруч. І жаль, і досада...

...Юрчик, мій унук, грається в садочку і байдуже йому, що батько покинув його і пішов. Василь наставляє йому свої вуса і регоче з дитиною, мов би їх лише двоє було на всьому світі, а кругом них лише сонце та квіти. Невже ж не відчуває він цього трагізму? Чи аж так відмінна душа чоловіків від жіночої?... Твердіші і задивлені у свої думки, що заслонюють їм світ довкола. Самолюби! Їм вистачає власна жага, особисті задуми. Їх дощенту полонить їхня праця, а коли вже самі не можуть її продовжувати, тоді засліплює їх радість, що знайшли наслідників; байдуже, що це власний син, байдуже, що цей син покинув жінку і дитину на незнане і страшне.

І що ж мені лишається? Жалітися?... Дорікати?... Поглиблювати своїми жалями і докорами притаювану журбу невістки?... Не довело б це до нічого путнього. Треба здавити своє серце, заглушити власну тривогу і потішати тих, кому незвична ще душа кривавить від свіжих ран.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

11. 8. 1941.

Мені дивно, що я не плачу, не кидаюся, як зранена звірина, і не тривожу своїм лементом голубого спокою неба. Мені дивно, що це небо так байдуже дивиться безчисленними очима мерехтливих зірок і нічого не говорить... Небо незрушиме, як вічність, земля приникла і ледве дише від смертельних ран, а я, як заворожена, чекаю на щораз гірше, щораз страшніше. І немає способу втекти, і немає сили відвернути його від себе.

Я сиджу, перевертаю пожовклі листки свого записника і перечитую, не знаючи що і пощо. Нащо я записую ці жовті листки, для кого сповідаюся?... Я плету свій терновий вінок і не буде кому його зняти з моєї побілілої голови, не буде, навіть, кому положити холодну долоню на моє розпечене чоло і злагіднити його снагу.

Мирона заарештували німці. Михась утік їм з-під рук і приніс нам цю вістку. Я не маю вже сили молитися, бо моя замучена душа припала до землі і я боюся дивитися на небо. Воно таке байдуже, таке порожнє, як очі сліпого.

Страшно мені і болісно.

Коли Мирона арештували поляки, я вірила, що він ще вернеться; я знала, що викуплю його. А тепер моя віра покинула мене. Я лишилася сама без віри і мені тяжко, Боже, як тяжко!

...Як повідомити про це невістку? Василь лежить побитий німцями зате, що дав хліба в'язням, які працюють на будівництві дороги, а я сама не поїду. Ліда ховається від вивозу до Німеччини на роботи, а батьки — старі і немічні. Батько не встає вже з постелі, а мама виплакує по кутках очі. Я одна, як палець, вештаюся по обійсті і забуваю, для чого я тут сновигаюся. Щойно ревіння худоби і квічання свиней пригадують мені, що вони живі й голодні.

Чоловік обминає мій погляд і цілий день мовчить. Він не скаржиться на свої побої і мені здається, що він таксамо завмер, як і я.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

3. 12. 1941.

Я знову була в невістки. Ми з Василем приїхали кіньми і не застали її вдома. Вона побивається по різних урядах та установах, щоб виручити Мирона і все надармо. Його вивезли до Кракова і тримають разом з іншими. Щойно другого дня приїхала Зоренька. Така змучена і бліда, що аж прозора стала. Вона так журиться, що лякаюся за її здоров'я. Я розумію її і вона для мене така рідна стала, як дочка. Коли дивлюся на її тугу, мені здається, що це я — молодою ще і осамітненою — тужу. А тут мені й ніяково, що терпить вона через мого сина.

— Зоренько, — потішала я її, — не плач і не побивайся. Виплачеш свої очі, стратиш здоров'я, сивиною вкриєшся, а він вернеться, як колись його батько, здоровий і застане тебе знеможеною. Не треба цього. Не мудро робиш, що вбиваєш себе на порозі майбутнього. Колись згадаєш мої слова: Мирон вернеться, а ти ще нераз заплачеш через нього. Ніхто так не знає, як я, що значить бути жінкою чоловіка, який серце віддав тобі, а душу своїй землі записав. Маєш сина, дитино моя, тож жий і заботься за нього.

— О, коли б він вернувся, мамо! Волію плакати через нього, ніж за ним. Але мені здається, що він не прийде вже ніколи, не вернеться.

Вона зовсім зневірена, а я помалу відживаю. Я ствердла і до мене вертається віра. Я щораз глибше переконана, що Мирон перебуде все і повернеться до своїх. Йому стільки разів уже загрожувала смерть, а він завжди чудом уникав її.

...Зате Юрчик, унук мій золотий, не вгаває. Він прилип до свого діда і до коней, а батога не випускає з рук. У Василя, коли бавиться з унуком, сміються очі і він сміється. Щасливий він, що може, хоч на мить, забутися. Старий уже, а біля внука, як дитина...

Третього дня вранці ми прощалися, а я до Зореньки:

— Покинь, дитино, місто, приїдь до нас. Відпочинеш у селі і віджиєш. Долі не переробиш, журби не переплачеш.

Але Зоренька дякувала за запрошення і говорила:

— Ні, мамо, немає для мене відпочинку, поки Мирон карається. Я все робитиму, щоб лише його вирвати.

І так ми розсталися.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

2. 7. 1942.

Цей тиждень був страшний. У понеділок вимордував хтось цілу родину вчителя. Самого його знайдено пробитого кулями, його жінка померла від ножових ран, а шестилітнього сина вбито ударом у голову в сінях. Хотіло, видно, біднятко втекти і не вспіло. Приїхала поліція, пошварготала і, наказавши закопати трупи, від'їхала. Село загомоніло і притихло. Нема права, ні охорони.

Вечером прийшов Михайло. Його тепер можна лише по ночах бачити і я боюся за нього, коли приходить. А він сміється і гладить дуло здоровенного пістолета.

— Не бійтеся, ми знаємо, коли можна прийти.

— А скільки ж вас, що кажеш „ми"? — питаюся я.

— Нас, уже досить, матусю. — Він уперто називає мене матусею і я вже освоїлася з тим. Здається — так і має бути.

— Вас досить, — сказала я з докором, — а дозволили знищити вчителя з родиною. (Д. б.)

Наталія Кібець

По країні наших батьків

НА МОРСЬКОМУ УЗБЕРЕЖЖІ

Величні гори підступають до самого Чорного моря. Похмурий Кара-Даг (чорна гора) зависає над Сердоліковою бухтою. Химерне нагромаджння скель нагадує руїни середньовічних фортець. А далі аж до хмар піднімається хребет Сюрюкаю і поруч з кам'яними вежами та шпилями зводить свою багатирську спину вкритою зеленим лісом Свята гора.

Коли дивишся на Кара-Даг з моря, то тяжко повірити, що за цими горами починається на диво чудова долина — Отрузька, тепер її називають Щебетівська з селом Щебетівка. Люди розповідають, ніби назва походить від того, що тут ніколи не вгаває веселий пташиний щебет.

Кара-Даг є одним з найоригінальніших і найкрасивіших місць півострова. Це єдиний вулкан у Криму, що діяв у середньоюрські часи. Мільйони років тому майже половина Кара-Дагу разом із кратером відкололася і впала в море. Таж частина, яка лишилася на березі, має такий фантастичний вигляд, що всякий, хто побачить її завмирає від подиву. За Кара-Дагом лежить Сонячна долина. Своєю красою може сперечатися з узбережжям південного Криму. Тут розкинулися більш як на тисячу гектарів багатющі колгоспні виноградники, що переможно наступають на степові простори острова, заплітаючи зеленими лозами широкі долини і сонячні схили.

Кручена дорога в'ється поміж сонячними схилами — виноградниками на Судар і на Алушту. Судак — стародавнє місто Криму. На височенній скелі, що здійнялась над морем, височать руїни генуезької фортеці відомій в XIY столітті. Про ці мальовничі руїни відомий швайцарський мандрівник і вчений Дюбуа Де Монпере сказав: „Не можна собі уявити руїн чудових, величних і разом з тим меланхолійних". Недалеко від Судака розкинулось чудове селище Новий Світ з чарівними бухточками, які звуться: Голуба, Зелена, Синя. В селищі розташований завод шампанських вин, які виробляються з кримського винограду.

Північні береги Чорного моря переважно урвисті. Між підніжжям схилів і береговою лінією — водою — простягаються нешироκі піщані смуги. Тільки проти долин та гирла лиманів трапляються піщані обмілини з чудовими пляжами. На південь і схід від гирла Дніпра морські береги знижуються. Там багато мілин, численні коси та піскові острови, серед яких найбільші Тендра і Джарилгач. Площа Чорного моря становить 411.5 тис. кв. мілометрів. Найбільша глибина — 2,244 метри південного узбережжя Криму. В північно-східній частині глибина Чорного моря не перевищує 200 метрів. У недалекому геологічному минулому, дно Одеської і Каркінітської заток становило низинну сушу, складеному з наносів Дніпра, Дністра і Дунаю.

Вода в Чорному морі солона, але не така, як в океані. Зниження солоності води в Чорному морі сталося тому, що великі ріки приносять у нього багато прісної води. Змінюється солоність води і від температури. Важливу особливість Чорного моря, як і багатьох інших внутрішніх морів, становить насиченість його, починаючи з глибини 175—200 метрів сірководнем. Це пояснюється недостатнім рухом води. Сірководню в морі настільки багато, що на значних глибинах у ньому майже немає життя. Зате поверхневі шари води і невеликі глибини його населяють численні і дуже різноманітні водорості та тварини. Деякі види цих водоростей мають промислове значення і використовуються для добування йоду. В Чорному морі живе понад 150 порід риб. Тут живуть також дельфіни — морські ссавці з числа зубастих китів, яких водиться кілька порід.

У тиху погоду поверхня Чорного моря спокійна і рівна, мов дзеркало. Тільки біля самого берега стиха плещуться хвилі. Вода біля берегів смарагдово-голуба, далі темніє, а біля самого обрію здається синьою.

У вітряні дні море грізне. Темні, майже чорні, з білими гребенями хвилі його киплять і вирують, горами накочуються на берег і з глухим ревом та стогоном розбиваються у водяний пил.

Морське повітря, приваблива краса берегів характеризують Причорномор'я, як чудові місця для відпочинку.

Чорне море — важлива водна магістраль. По його просторах курсують кораблі різних країн з рівноманітними вантажами. Найважливіші порти на українському узбережжі Чорного моря — Одеса, Миколаїв, Херсон, Євпаторія, Севастополь, Ялта і Феодосія.

Міннеаполіс, Мінн.
грудень, 1967 року.

Наталія Кібець.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Матвій Сікач

ПРИЛЕТІЛИ СНІГУРІ

Снігу, снігу у дворі!
Прилетіли снігурі,
Прилетіли і синички —
Я посипав їм пшенички...

Де взялися й горобці,
Веселенькі стрибунці.
Подивіться, мамо й тату,
Як пташок в дворі багато!

Допікає їм зима —
В неї жалості нема...
Не ходіть ви довго пішки,
Поморозите ви ніжки.

Та не журяться пташки,
Що засніжені стежки.
Всю пшеничку позбирали
Й веселенько заспівали.

В садочку

В дитячий садок прийшла нова дівчинка.

Рум'яна з морозу, з краплинами розталих сніжинок на пухнастих віях, вона жваво вкотилася до групової кімнати.

— Тут мені подобається, — оглядаючись довкола сказала вона. — Я у вас залишуся.

Дівчинка підбігла до акваріума з золотими рибками, трошки постояла, сполохала руду білку в клітці і покрутила їй колесо. Далі стала роздивлятись іграшки. Її зацікавила велика коробка з дерев'яною мозаїкою, що стояла на столі в куточку. Вона потягнула коробку до себе. Коробка розкрилась, і різноколірні мозаїчні фігурки посипались на підлогу.

— Я зараз усе позбираю! — Дівчинка кинулася збирати мозаїку і з розгону стукнулась лобом з Павликом, який сидів під столом.

— Ти хто? — здивувалася дівчинка.

Павлик мовчки скоса поглядав на неї і тер рукою набитого лоба.

— Хто ж ти?

Павлик мовчав.

— От я — Райка. У нас в дома є ще й Раєчка, а я — Райка. Є ще в нас Толя і Валя. А ти хто?

— Ходи до нас, Надія Іванівна про козу-дерезу казку читатиме!

Куди там, — Павлик тікає в найдальший куточок. Коли ж його хочуть витягти — починає плакати.

— Не займайте Павлика, — спиняє вихователька, — дайте йому трошки звикнути. — І непомітно підкладає ближче пухнатого зайця чи яскраві кубики.

А одного разу в садку зчинився страшенний переполох: Павлик зник. Гукали, шукали, оглянули всі закутки — Павлика ніде не було. Перелякана Антоніна Дмитрівна одягнулася і кудись побігла. Повернулася вона дуже засмучена. Надія Іванівна вибігла їй назустріч, і обидві, в один голос, запитали:

— Знайшовся?

А в залі тимчасом сталося таке: Валерик, граючись, закинув м'яча за піаніно. Воно стояло навкіс у кутку, і хлопчик марно намагався пролізти у вузьку щілину між піаніно і стіною.

Раптом — бац! М'яч сам вилетів з-за піаніно і застрибав по залі. Валерик остовпів. Поміркувавши, він підставив стільця і поліз на піаніно. Заглянув за нього і...

— Павлик!!- Ось де він!

— Тепер ми тут житимемо разом.

Вона хазяйновито назносила під стіл іграшок і навіть ухитрилася притягти з кухні кусень солодкої моркви. Коли вихователька зазирнула до них, то побачила, що Павлик, завалений до пояса іграшками, держить на руках довгоносого Петрушку і усміхається.

— Спочатку нагодуємо його, а потім будемо їсти самі, правда ж, Равлику? — щебетала Райка, угощаючи Петрушку морквою.

Після відпочинку діти гралися в кози-дерези.

Л. Письменна

Веселі Скрипалі

В синій вечір цвіркуни —
Скрипалі завзяті —
У долини, на лани
Дружно вийшли грати.

— Тірі-тірі, тірі-рі! —
Пісеньку виводять.
Зорі й місяці угорі
У таночку ходять.

П. Мостовий

А це Тоня працює,
Ляльці стрічку прасує.
Їй ведмедик помагає, —
Жваво лапкою махає.

М. Лисич

Зі сторінок життя Марії Колодій

Після недовгої але тяжкої недуги розпрощалася з життям 25 листопада 1968 р. одна з перших і активніших членок Союзу Українок Канади, відділу Св. Ольги в Торонті, Марія Колодій. Покійна народилася в повітовому містечку Товмач, в Західній Україні в родині Василя й Антоніни Чаплинських. До Канади приїхала 1930 р. В 1933 році вийшла заміж за Павла Колодія, тепер вже покійного. Це молоде подружжя було свідоме своєї національної приналежности і від самих початків включилися в громадську працю Українського Народного Дому. В той час українська громада в Торонті не була ще дуже чисельна і кожна пара щирих та охочих рук до праці була поважною додатньою силою в розбудові українського культурного і громадського життя. Бог обдарив працьовиту, скромну і розсудну пару донечкою Надією, для якої батько і мати безвпинно трудилися і присвячували всю свою увагу, щоб виростала на гідну дочку української громади і гідну горожанку прибраної батьківщини Канади. Щоб мати змогу дати їй українське традиційно релігійне виховання, випало на їх долю працювати в церковній громаді, яка в той час тільки почала класти перші підвалини під українську православну церкву в Торонті. У відділі Союзу Українок була головою в свій час, в контрольній комісії так відділу як і провінціяльної екзекутиви на Східню Канаду, в провінціяльному музейному комітеті; членкою жіночого товариства при Інституті Св. Володимира в Торонті.

В смутку осталися дочка Надія з мужом Беррі Стратді, двома внуками, брати, Евстахій і Володимир Чаплинські в Торонті та Петро в Чікаго, і дві сестрі в переселенню в Польщі.

Ці відомости подала пані Калина Сакалюк.

ЗАМІСТЬ КИТИЦІ ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

Пригадую легенду з дитячих літ: — коли людина народжується, то на небі з'являється нова зірка, яка призначена освічувати її життєвий шлях, а коли закінчує життя то зірка згасає.

25 листопада згасла зірка, яка освічувала життьовий шлях славної пам'яті Марії Колодій з дому Чаплинських. Людини з теплим серцем, щирою душею, невичерпаною енергією і невтомними руками.

Познайомилася я з пок. М. Колодій в квітні 1949 року, тиждень після мого приїзду з Німеччини. Тоді Покійна була головою відділу Со-

Бл. п. Марія Колодій

юзу Українок ім. Св. Кн. Ольги в Торонто. В той час, як раз, був великий наплив нової — третьої еміграції. Привітала голова Союзу Українок нас новоприбулих щиро і сердечно. Особливо ту теплоту і привітність відчула я.

В минулому мені з сином прийшлося винаймати помешкання в родині Павла і Марії Колодіїв. Спомин про життя під одним дахом з ними залишається у нас як найприємніший час. Родина Колодіїв була дуже привітна і гостинна і тому їх завжди відвідувало багато приятелів і знайомих. Вісім років тому трагічно загинув Павло Колодій, осиротивши дружину і доню Надію, одначе привітність і гостинність не залишила їх дому. А тепер дехто з нас болюче відчуває відсутність незамінимої приятельки, в якої було постійне гостинне місце за столом у Свят-Вечір, на Великдень і при всякій нагоді і без нагоди. А до багатьох з нас в часи хвороби чи смутку Вона приходила з потіхою чи порадою. Бути активним членом жіночої організації покійна М. Колодій вважала обов'язком кожної свідомої українки і старалася при всякій нагоді сприяти цьому.

Вже довший час покійна недомагала, але при кожній нагоді старалася допомогти працею, де тільки відчувала потребу і часто працювала понад свої сили. І останніми часами, перебуваючи дуже тяжко хворою в лікарні, покійна цікавилася життям і працею у відділі Союзу Українок, життям і здоров'ям своїх приятелів та знайомих розпитуючи у відвідуючих.

Передчасна смерть М. Колодій засмутила всіх хто її знав. А на доказ пошани і любови до Покійної приятелі і знайомі зложили 425 дол. на Інститут Св. Володимира в Торонто.

Хай цих кілька скромних але щирих слів буде китицею червоної калини на її свіжу могилу.

М. Волосевич.

Громадянин Канади

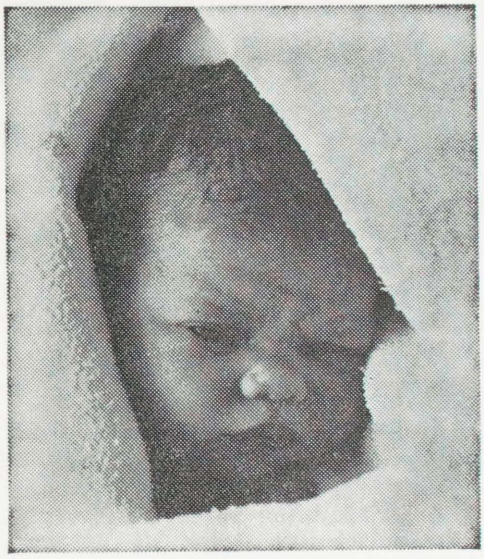

...Більшість канадців народилось канадськими громадянами...

Але приблизно 60,000 людей кожного року одержує в одному з 13-ти судів громадянства, розташованих по всій Канаді, своє громадянство в країні, яку вони самі вибрали.

Чи Ви маєте права на користування привілеями канадця?

Чи Ви готові прийняти на себе відповідальності члена канадської спільноти?

Довідайтеся про це в найближчому суді канадського громадянства.

В цих справах Вам допомужуть у таких містах:

ГАЛІФАКСІ, МОНКТОНІ, МОНТРЕАЛІ, ОТТАВІ, СОДБОРІ, ТОРОНТО, ГЕМИЛТОНІ, СЕЙНТ КЕТЕРИНС, КІЧЕНЕР, ЛОНДОНІ, ВІНДЗОРІ, ВІННІПЕГУ, РЕДЖАЙНІ, САСКАТУНІ, КЕЛГАРІ, ЕДМОНТОНІ та ВАНКУВЕРІ. Ви також можете писати на таку адресу: **Registrar of Canadian Citizenship, Secretary of State Department, Ottawa.**

КАНАДСЬКИЙ УРЯД

Звіт пров. з'їзду Союзу Українок в Альберті

МАРІЯ СУЛИМА ПЕРЕВИБРАНА ГОЛОВОЮ ПРОВ. УПРАВИ

Пров. Управа Союзу Українок на Альберту. Перший ряд зліва направо: Емма Верхомин, Іванна Дженис, Параскевія Сліпчук, Леся Хорош-Ґрегорі, Марія Сулима ,Михайліна Будник, Марія Лазарук, Марія Самоїл; другий ряд: Катерина Міськів, Анна Звоздецька, Леся Івасюк, Наталія Базюк, Софія Василишин, Анастасія Сенів, Анастасія Мисак, Анастасія Шемелюк, Стефанія Пауш. На знимці бракує — Наталки Фарини, Катерини Луців, Фіони Пелех і Єлисавети Прокопчук.

Провінціяльний з'їзд складових організацій СУС в Альберті відбувся в днях 8, 9 і 10-го листопада, 1968 р. в Едмонтоні. Цього року з'їзд відбувся спільно зо з'їздом Західньої Єпархії та святкуванням 50-літнього ювілею УГП Церкви. Одночасно Інститут Св. Івана святкував 50-ий ювілей свого заснування. З'їзд відбувся велично й урочисто при великім числі учасників. В п'ятницю, відбулися ювілейні річні збори членів Інституту. Перед зборами відслужено Панахиду за померлих членів Інституту. В суботу відбувалися окремі сесії Союзу Українок, ТУС, СУМК і Західньої Єпархії, починаючи спільним Молебнем у Катедрі Св. Івана.

Окрема сесія Союзу У. К. відбулася в залі Катедри. Сесію офіційно відкрила голова пров. екз. в Альберті пані Марія Сулима, вітаючи домініяльну голову, пані Лесю Хорош-Ґрегорі з Торонто. Отець Прот. О. Хом'як провів молитву й привітав з'їзд в імені Впреосв. Архиепископа Андрея і отців парохів Катедри. Вшановано пам'ять померших членок однохвилевою мовчанкою.

До складу президії ввійшли: пров. голова пані Марія Сулима, дом. голова Союзу пані Леся Хорош-Ґрегорі, пані Сліпчук — заст. голови, Іванна Дженис — голова місцевого відділу при Катедрі Св. Івана, К. Міськів, М. Волощук, С. Василишин, С. Пауш, і секретарки М. Лазарук і М. Самоїл.

До номінаційної комісії ввійшли пані: О. Ганночко, Р. Говда і О. Райчиба, які були вибрані раніше. До резолюційної комісії вибрано пань: О. Ганночко, С. Гриник, Н. Влодко й пані Чернецьку з Келґарі. Прийнято звіт з минулорічного з'їзду.

Голова пані Сулима подала звіт діяльности пров. управи. Між іншим сказала: „З великою урочистістю, ми спільно святкуємо три визначні ювілеї, а саме: сорок першу річницю Союзу Українок Канади, 50-літній ювілей УГП Церкви в Канаді і 50-ліття Інституту Св. Івана. Ця символічна сполука нашої світської організації з УГП Церквою та Інститутами вказує на корисну взаємодію нашого організаційного життя." Впродовж року пров. управа старалася підкреслювати важливість навчання української мови, бо для того, щоб зберегти свою культуру, таки конче треба зберегти свою мову . Також управа звертала увагу на потребу стабіляційного духового корму своєї рідної церкви, та на підсилення освітно-культурної праці. Дальше, пані Сулима подрібно з'ясувала працю екзекутиви впродовж року і зложила сердечну подяку членкам екзекутиви за їхню співпрацю. Цього року придбано новий відділ Союзу Українок Канади — а це відділ Святої Богородиці при Церкві Св. Іллі в Бонивил. Відбулися два успішні окружні з'їзди в Спедден і Бонивил. Пров. управа виплатила $200.00 на стипендії за українську мову. В Інституті Св. Івана; стипендії отримали: панна М. Підручна і пан Саранчук (по $50.00). В уні-

верситеті стипендію отримала панна Настя Косюр ($100.00). Голова брала участь у різних зборах та імпрезах, де складала привіти та виголошувала доповіді. Одночасно брала участь в церковному ювілею в Саскатуні, в конґресі КУК в Вінніпезі і в конвенції Національної Жіночої Ради в Едмонтоні, разом з головною делеґаткою Союзу, пані Сліпчук. Цього року пров. управа в Альберті офіційно вписалася в членство Провінціяльної Жіночої Ради. Мистецька вистава за співучастю 4-ох едмонтонських відділів відбулася успішно. Реф. Музею пані А. Сенів зорганізувала контест писанок та вишивок, які викликали надзвичайну цікавість. Пані Сулима подякувала всім, що причинилися до успіху вистави.

Слідував теплий привіт від централі Союзу Українок Канади, централі СУС, ТУС і СУМК, що його зложила голова Союзу Українок пані Л. Хорош-Ґреґорі. Пані Іванна Дженис привітала з'їзд від відділу Союзу Українок при Катедрі св. Івана, який гостив цей з'їзд. Дальше, пані Сулима представила всіх членок управи й референток, звіти яких були друковані й вручені всім присутнім. Касирка, пані Е. Верхомин представила фінансовий звіт, а пані А. Данилович внесла вотум довір'я уступаючому зарядові.

Слідували короткі звіти й привіти окружних репрезентанток й делеґаток. Освітня референтка, пані Наталя Базюк зорганізувала фільми (від Нешіонал Філм Борд) про життя артиста-маляра Василя Курелека, який походить з Альберти і є близьким родичем п-ва Гуцуляків з Ендру. Цей артист намалював більшість образів для колекції Союзу Українок Канади. Під час з'їзду пров. управа спонзорувала виставку цієї колекції. Ціллю цієї фільми було, щоб гості, оглядаючи образи, могли краще зрозуміти працю артиста. По закінченні фільму, пані К. Міськів зробила заклик до збірки на організаційний фонд. Зібрано $237.50.

Спільний обід відбувся в авдиторії Катедри. Присутні були учасники сесії Союзу Українок Канади, учасники (священики й делеґати) Єпархіяльної сесії, учасники сесії СУМК-у і члени ТУС. За обідом головну промову виголосила далека й мила гостя пані Леся Хорош Ґреґорі. Її представила заступниця пані П. Сліпчук. Пані Ґреґорі говорила про збереження української мови й культури в Канаді. Її глибоко-змістовна промова зробила гарне враження на учасників. Пані Сулима подякувала гості за її гарну й блискучу доповідь. Слідували короткі привіти: Митроф. Прот. Ф. Керніцький — від Консисторії УГПЦК. Пан К. Теличко — від пров. управи ТУС, і д-р С. Яремчук від Інституту Св. Івана.

По обіді гості мали коротку перерву, щоб оглянути образотворчу виставку. Образи були артистично виставлені в бібліотеці й музейній кімнатах. Присутні конче хотіли оглянути кожний образ, тому що всі багато чули з обіжників централі про цей славний проект сторіччя Канади, що його провів Союз Українок Канади. Друга причина зацікавлення була та, що багато присутніх знають батька артиста, Дмитра Курелека, як також пам'ятають і молоденького Василя з часів, коли родина мешкала в Альберті. Гості були вдячні, що пров. управа улаштувала цю виставку і для деяких учасників це була одинока нагода в житті побачити цю колекцію. Оглядачі висловлювали свої враження та туторили, пригадуючи піонерські часи. Інші гості мали нагоду оглянути виставку вечером під час бенкету і в понеділок під час прийняття для пані Хорош-Ґреґорі, яке улаштував відділ при Катедрі.

На пополудневій сесії, дуже поучаючий виклад дала учителька пані Марія Волощук з Торгилд. Її представила пані А. Шемелюк. Пані Волощук промовляла на тему „Найновіший спосіб навчання української мови — зорослуховою методою Чілтона і його примінення нашим обставинам". Цього року ця метода навчання офіційно ввійшла в програму державних шкіл в західніх провінціях. До цієї методи потрібно різних апаратів. Учасники були дуже зацікавлені.

Дальше, голова едмонтонської філії Музею, пані А. Сенів референтувала справу пропонованого музейного фонду і прочитала листа від пані Р. Драґан, голови комітету цього фонду. Слідувала дискусія про музей та інші справи. Від номінаційної комісії, пані Ганночко представила склад управи на наступну каденцію. Перевибрано голову пані Марію Сулиму, як і всіх членок й референток, окрім кореспонденційної секретарки Марії Самоїл, яка закінчила свою каденцію. На її місце вибрано пані Фіону Пелех. На закінчення сесії відспівано „Достойно".

Вечером відбувся спільний бенкет. Господарем бенкету був д-р С. Яремчук, голова дирекції Інституту як і голова з'їздового комітету. Головну промову виголосив д-р Левко Фарина, з нагоди 50-ти літнього ювілею Інституту Св. Івана. З приводу, що неділя була призначена для церковних святкувань, цього року пленарної сесії СУС не було. Церковна програма відбулася в Джубілі Авдиторії велично та з великою кількістю народу. Докладний опис у „Віснику" та „Українському Голосі".

Склад екзекутиви на рік 1968-1969: Голова — Марія Сулима, уступивша голова — Параскевія Сліпчук, 1-ша заст. голови — Михайлина Будник, 2-га заст. голови — Наталка Фарина, 3-тя заст. голови — Катерина Луців, рекордова секретарка — Марія Лазарук, кореспонденційна секретарка — Фівонія Пелех, касирка — Емма Верхомин.

Референтки: Дитячі садочки — Софія Василишин, музею — Анастасія Сенів, освітно-культурна — Наталія Базюк, молодші відділи СУМК — Анастасія Шемелюк, журнал „Промінь" — Анастасія Мисак, видавничий фонд — Леся Івасюк, оселі „Барвінок" — Єлисавета Прокіпчук.

Представниці: Смокі Лейк — Марія Паламарик, Торгилд — Марія Волощук, Ту Гилс — Павлина Мулька, Берревіл — Галя Мельничук, Сантудо — Анна Звоздецька, Ендру — Розалія Гуцуляк, Мирнам — Емілія Дубелт, Калгарі — Надія Кобильник.

Контрольна комісія: Анна Данилович, Марія Гарасим, С. Павлюк.

М. Лазарук і **М. Самоїл**, секретарки

— — — — —

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ НА ПРОВ. З'ЇЗДІ В ЕДМОНТОНІ

1. Тому, що завданням Союзу Українок Канади завжди було й буде зберігати мистецькі надбання українського народу, працювати над поширюванням знання про нього між українським загалом і між нашими співгорожанами, і тому, що в Оттаві, столиці Канади знаходиться Канадський музей, цей з'їзд звертається до Союзу Українок Канади поробити відповідні заходи і уможливити виставити експонати у згаданім музеї.

Цей зїзд звертається також до пров. екзекутиви Союзу Українок Канади в Альберті поробити заходи, щоб експонати українського народного мистецтва з музею Союзу Українок Канади знаходились у провінціяльнім музеї в Едмонтоні.

2. Тому, що українську мову в середніх державних школах в Альберті вже уведено і тому, що Союз Українок Канади має на меті поліпшення системи навчання української мови як в рідній школі так і вдома, цей з'їзд звертається до Союзу Українок Канади з проханням зробити заклик до родичів, а зокрема до матерів, які подбали б, щоб у їх місцевих середніх державних школах було уведено навчання української мови і щоб воно відбувалось за найновішою методою.

3. Тому, що в Альберті в середніх і вищих школах наука буде провадитись почерез телевізію і тому, що в кожній середній школі буде навчання української мови, цей з'їзд звертається до пров. екзекутиви Союзу Українок зробити заклик до відділів в Альберті, щоб навчання української мови було уведено почерез телевізію, де б родичі і діти могли користати з лекцій.

4. Тому, що велике число українських студентів учащає до Альбертійського університету і тому, що поважне число українських професорів викладає на цім університеті, цей з'їзд звертається до провін. екзекутиви Союзу Українок в Альберті поробити відповідні заходи, щоб в університетськім сенаті (Board of Governor) знаходились також українські професори.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

...При цій нагоді хочу Вам сказати, що люблю Ваш журнал „Промінь", бо він чудово редагований, цікавий своїм змістом і має гарний, естетичний вигляд. В 1969 році бажаю Вам здоров'я і сил та дальших успіхів у Вашій корисній праці для нашого жіноцтва в Канаді як і в цілому вільному світі.

Мінодора Комендат, Риджетавн, Онт.

— — — — —

Хвальна Редакціє!

Хочу оце зложити Вам подяку за Вашу щиру працю у редагуванні журнала „Промінь". Це ж наш дійсний промінь, він освічує нам шлях і не дозволяє ходити у темноті, він вказує нам дорогу, якою ми повинні йти.

Дякую Вам за Вашу поставу до рідної мови, до оборони нашої питоменної культури. Мова дана нам Богом і її не можна легковажити. От тут пригадую собі притчу з Святого Письма про Господаря, що роздав слугам своїм таланти і що вони з ними зробили — розумний помножив свої таланти, а темний закопав в землю... Зате Господар назвав його рабом лінивим...

А ми були щасливі, що наші піонери не закопали своїх талантів, але вдесятеро їх помножили — чужого научались і свого не цурались, будували і гуртувались, щоб розгортати свої національні таланти, щоб вивести свій нарід в Канаді перед очі світу і показати його таким, яким він є, або повинен бути.

А хто ж наступає на нашу рідну мову? Хто рад би позбутись всього рідного? Це вони оті раби лінивi, які позакопували свої таланти і раді б, щоб всі інші також їх закопали, щоб забули рідну мову, бо їм так вигідно... А Шевченко каже нам, що хто матір забуває, того Бог карає. „Український Голос" був нам сторожем рідного слова і провідником нашого народу в Канаді. Яку велику науку проповідував його перший редактор бл. п. о. В. Кудрик, а головно, щоб не бути прищипкою до чужого чобота, а бути самим собою, бути людьми свідомими своєї національної і культурної вартости. Отець Кудрик ціле своє життя віддав для нашого народу, він все писав про пошану самих себе і та пошана не в подувалості, не в зарозумілості, але в пошанівку рідної мови, рідної книжки, часопису, в збереженні своєї достойности перед людиною іншої народности.

А в нас тепер оті „раби лінивi" все більше підносять голос за тим, щоб забути рідну мову. Але „Промінь" стає на сторожі рідного слова, він засуджує асиміляторів, засуджує тих прищіпок біля чужого чобота. Тому хай Боже благословення буде з Вами. Хай сяє наш дорогий „Промінь", хай просвічує дорогу нашим дітям, щоб вони знали куди йти і що робити.

На закінчення, посилаю мою передплату та на ювілейний фонд з нагоди 10-го року невпинних трудів нашого журнала. Хай і надалі він буде для нас всіх тим світлим сонячним промінням, хай вливає в нас віру в нашу українську правду і хай плекає рідне слово, бо лише воно охоронить нам життя та забезпечить наше майбутнє.

Софія Кушнірук, Виниярд, Саск.

— — — — —

Жіноче тов. ім. Кн. Ольги в Принс Альберт пересилає пожертву в сумі $10.00 на пресовий фонд журнала „Промінь". Сердечно вітаємо Вас і шануємо та високо оцінюємо Вашу працю. Одне шкода, що наше жіноцтво не дооцінює важливости цінного журнала. З пошаною та щирими побажаннями

К. Бублик, кореспон. секр.

— — — — —

Засилаю мою передплату на 1969 рік. Прошу мені надалі висилати цей журнал, за що буду вдячна. Він цікаво редагований, має дуже добру мову і я очікую на нього кожного місяця. Бажаю Вам багато успіхів і щастя у новім 1969 році.

Анна Дм. Орлеська, Геррі Гил, Алта.

— — — — —

Залучую чека на $10.15, з того однорічна передплата а решта на фонд з нагоди його 10-річчя.

Сугестія: Тому, що багато передплатниць вирізують приписи з журналу, або й вириває цілу сторінку, було б добре, щоб домашнє господарство, а також взори вишивок поміщувати в журналі на одній, або двох картках (листках), але не на обкладинці. Тоді можна мати всі приписи разом і не позбавляти вигляду журнала. Для вигоди, багато з нас витинаємо сторінку Домашнього господарства і робимо окрему книжечку.

Жичлива Вам **Єлисавета Шелепюк**
Форт Вілліям, Онт.

— — — — —

Дорога Пані!

Дякуємо Вам за Вашу увагу і сугестію. Радіємо, що наші господині користають з приписів, особливо тепер, коли цю ділянку обняла молода українка Люба Кут, референтка домашньої економіки.

Беремо Вашу сугестію під увагу і дозволимо собі також запропонувати інший спосіб. Чи не добре було б зробити собі стравопис з печива, чи страв на окремій зовсім чистій картці, зазначити печиво чи щось інше, записати число журнала, рік, і сторінку. Зробити такий індекс і тоді зовсім не треба вирівати сторінок, бо хоч вирвете останню сторінку випаде також перша. Ми знаємо, що багато господинь так роблять, а числа журнала зберігають у річниках.

Редакція.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

Учасниці концерту — Квартер дівчаток. Зліва направо: М. Шпитковська, Даруся Гусак, пані С. Шпитковська, пані М. Шпитковська, Н. Шпитковська, Н. Шпитковська.

СВЯТО КНИЖКИ
Ґрімзбі, Онт.

В неділю, 1 грудня 1968 року о 3-ій год. після обіду, заходом Союзу Українок Канади, відділ ім. кн. Ольги в Ґрімзбі, Онт. відбулося СВЯТО КНИЖКИ. В програмі свята взяли участь членкині т-ва та шкільні діти. Свято відкрила голова т-ва пані М. Шпитковська. В своїм слові наголосила важливість і користь святкування цього свята. Деклямували: Б. Бойчук вірш І. Франка — „Книги морська глибина"; Віра Василечко вірш Б. Грінченка — „От кажуть"; О. Бойчук вірш І. Франка — „Ворог батько"; Віктор Качура дуже гарно розказав байку П. Гулака — „Батько та син". Гарно співав квартет дівчаток — Д. Гусак, М. Шпитковська, Н. Шпитковська і Н. Шпитковська під супровід мандолін пань М. і С. Шпитковських дні пісні — „Там на горі сніг біленький" та „Вечірній дзвін". Про життя і творчість Марка Вовчка прочитала пані Л. Прокоменко. Доповідь на тему — „Книга в руках людини", виголосив о. Т. Міненко. В своїй доповіді о. Міненко розповів про розвиток і друкарство книг у світі, а особливо переписування і друкування книг в Україні. Добр. А. Міненко прочитала — окремо висловлені думки про науку і книжку. Пані С. Шпитковська сказала кінцеве слово і запросила всіх присутніх на чай. Приготуванням перекуски зайнялася наша господиня пані К. Кузь.

Приємно вражала гарно приготована, на двох столах, мистецька виставка, книжок, вишивок і кераміки. Приготуванням виставки зайнялися панна М. Шувера та добр. А. Міненко. Цією дорогою складаємо сердечну подяку всім паням, що принесли свої вишивки на цю виставку.

А. Міненко, культ. осв. реф.

Діти-учасники оглядають виставку. Н. Шпитковська, В. Прокоменко, Б. Бойчук, Н. Шпитковська, В. Василечко, О. Бойчук, М. Шпитковська, Д. Гусак, та о. Т. Міненко.

ОСІННЯ ВИСТАВА І ЧАЙ

Рік річно Комітет Українок Канади в Реджайні улаштовує спільну мистецьку виставу і чайні прийняття. Цього року така вистава відбулась 6-го жовтня в Народному Домі. Голова жіночого КУК пані О. Корпусь при помочі комітету пані М. Корпан і пані И. Кудеревко зібрали прикрасні речі: ткані килими, різьби, керамїки і українські вишивки, все це було по мистецьке розложене на просторих бічних столах, що можна було розглянути кожну річ зокрема. При дверях вітали гостей пані Соня Сагаш, пані О. Корпусь, пані А. Мудра і пані С. Крептул. Чайовий комітет очолювала пані М. Юзик. Пані Ів. Зенчишин та інші членки постарались, щоб гарно був прибраний головний стіл, також столики по боках прибрані вишиваними обрусами, на яких подавали чай і де обслугували дівчата. До наливання чаю були запрошені голови складових організацій: пані В. Сопівник від С.У.К., пані Дедик від О.У.К., пані А. Саганюка від Л.У.К.Ж., пані С. Хомишин від О.Ж.Л.В.У. Після чайного прийняття приявні оглядали виставу з великим зацікавленням і приємно

зазначити, що при великім числі присутніх відбувся наш чай з моральним і матеріяльним успіхом.

— — —

Першого грудня 1968 року.

В церковній авдиторії Укр. Католицькій Церкві відбулись річні сходини КУК та звіти делегаток з Конгресу К.У.К., який відбувся в жовтні 1968 в Вінніпезі. Звіти делегаток: Ольги Корпусь і Марії Юзик були дуже добре опрацьовані і виголошені; присутні з увагою вислухали про цікавий хід Конгресу. По закінченні звітів відбулися наради, дискусії та вибір управи на біжучий рік.

Після полагодження організаційних справ відбулось чайне прийняття, що його приготовили членки складових організацій. Пані М. Корпан подякувала делегаткам за так обширні звіти і всім присутним що так численно зійшлися.

Анна Мудра,
представниця від Жін. К.У.К.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ
Смокі Лейк, Алта

Дня 13-го січня 1969 р. наша громада і жіноче товариство та прихильники улаштували Маланку, яка відбулась в залі Українського Народного Дому. Дійові особи в „Маланці" виступали в цей спосіб: Спочатку дід і баба увели до залі козу. Вслід за ними увійшли інші дійові особи, як поліцієнти, жид, солдати, циган, коваль, доктор, норса, ворожка — кожний персонаж був убраний у власній уніформі і кожний виконував діло по своїй професії. Ціла штука випала цікаво, публіка гарно забавилася. Найбільш пописувались дід, баба і козуня. На закінчення вечора членки т-ва подали чай аматорам та гостям.

— — — —

Спільна Свята Вечеря, заходами відділу, церк. громади і сестрицтва Св. Анни відбулась у нас 18 січня 1969 р. Господині приготовили страви вдома і до залі поприносили вже все готове, а дещо щоб було гаряче варили в залі.

На Св. Вечерю прибуло гарне число громадян і гостей. З Едмонтону прибули гості — колядники, які колядували на Інституті св. Івана. Господарем Вечері був голова громади п. Микола Слемко. Страви перед вечерею поблагословив Всеч. о. Юрій Туржанський, а по вечері виголосив коротку промову. Колядники з Едмонтону проспівали кілька колядок і вечір закінчився спільною колядою „Бог Предвічний".

М. Лопатинська

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ П-ВА ЯНЧИКІВ

Гурт добрих приятелів п-ва Янчиків улаштував їм 10 листопада, 1968 р. хвилюючу несподіванку, що напевне залишиться на все життя у їхній пам'яті.

У домі п-ва Вареничів ішли приготування до святкового відзначення 50-річчя гарного подружжя, добрих українців Тетяни й Лаврентія Янчиків. Ініціятива свята була в руках племінника й хрищеника пані Янчик, Володимира Єфімчука, його дружини Христини та п-ва Хоминців. На святкове прийняття зібралося поверх 50 людей.

На вході, здивованих і до сліз зворушених Ювілятів, присутні привітали грімкими оплесками та чудовими квітами. Вечором керував зять Ювілятів Сергій Мухин, який своїм гумором та вмінням промовляти, з першого моменту витворив теплу атмосферу. Молитву перед і після вечері прочитав Леонід Матусевич. З короткими спогадами про пройдений життєвий шлях п-ва Янчиків поділилися з присутніми господар дому Сергій Варенич, Володимир Єфімчук, дочка Ювілятів Галина та внука Світлана.

Були і танці, і приємно було дивитися на ще досить молодих та життерадісних Ювілятів, як вони забавлялися разом з гостями.

У Катедрі Пресв. Тройці тиждень пізніше відбувся Молебень, що своєю ритуальністю нагадував шлюб. Дружбою був Г. Попов, а дружкою пані Надія Матусевич. Цього ж вечора п-во Янчики з виявом вдячности гостили друзів у своїй хаті, де поблагословив страви о. Слюзар.

П-во Янчики є членами парафії Катедри Пресв. Тройці, передплатниками „Українського Голосу" та журнала „Промінь". З нагоди свого свята вони подарували $100 на Катедру, $20 на „Український Голос" і $20 на журнал „Промінь".

П-во Янчики одружилися 10 листопада, 1918 р., на Волині, саме тоді, коли Україна була „в огні і бурі революції". Л. Янчик, хоч не у фронтовому авангарді, то в рядах петлюрівської народної міліції закріплював порядки рідної влади, вільної, нарешті, України. Під час Другої світової війни, з наближенням більшовицького фронту, п-во Янчики, як і тисячі інших, пустилися мандрувати в невідоме й після довгих років скитання опинилися аж у далекій Канаді. Тут вони, нарешті, влаштувалися і вже ось 20 років користаються всіма благами спокійного канадського життя. Відпрацювавши до призначених їм років, тепер обоє вони на пенсії — трохи відпочивають, а трохи сумують, не звиклі до життя без праці.

На довгі роки ще, і на все добре!

Земляк

ПРИЙНЯТТЯ В ДЕНЬ УРОДИН
Едмонтон, Алберта

В четвер вечером 9-го січня 1969 р. приятелі і свати загостили до дому п-ва Степана і Анастасії Мисаків, щоб привітати пані Анастасію з днем її уродин. Хоч день уродин пані Анастасії припадає в день Різдва Христового 7-го січня, її приятелі завітали до п-ва Мисаків два дні пізніше — в день св. Степана, патрона п. Степана Мисака.

Була це дійсна і дуже мила несподіванка для пані А. Мисак. Вона дуже багато працює в громаді і ніколи не вимагає для себе — ані почестей, ані признань за свою працю. Пані Особа удекорувала пані Мисак корсажем, а гості відспівали їй многоліття.

Пані Анна Цибак від всіх присутніх привітала іменинницю з днем її ангола, висловила кілька думок на адресу пані Мисак, побажала їй здоров'я, щастя та вручила їй на па-

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ВИТКОВ, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жіночого т-ва відбулись 8-го грудня, 1968 р. в присутности девяти членок і двох почесних. Голова т-ва, пані Михайліна Войтюк відкрила збори молитвою. Председницею зборів була пані Галя Стокалко, а секретаркою пані Ганна Іванчук. Звіти діяльности здавали слідуючі: голова Михайліна Войтюк, касирка Михайліна Ґоян, сестрищь — Михайліна Войтюк, від контрольної комісії Галя Олексин і господинь Анна Іванчук.

Впродовж року відбулись такі імпрези: на початку року в січні відвідали спершу почесну нашу членку пані Теклю Михайловську. Перед Великоднем улаштували продаж печива у Норт Бетлфорді, а перед тим помагали громаді в справі написання Історії нашої церкви, яку опрацьовував п. Йосип Войтюк. Членки т-ва робили і продавали вареники під час спільного чаю ріжних місцевих організацій на фонд умово-недорозвинених дітей, приготовили і видали в себе дві вареникові (пирогові) вечері у Народнім Домі. Членки т-ва прилучились до ювілейних святкувань нашої церкви, де жіноцтво дуже багато доложило труду і праці — приготовили й видали обід, вечерю та улаштували ювілейний концерт. Членки нашого т-ва їздили на сумківський з'їзд до Саскатуну, приготовили концерт на День Матері і видали обід, відсвяткували День Подяки з обідом. Помагали фінансово Рідній Школі. Голова т-ва Михайліна Войтюк з поміччю Антоніни Кіндрачук вишили нові фіранки до Народного Дому. Розкупили книжку „Дорогами сорокріччя" в числі 10 примір. За рік відбулось 6 місячних зборів і 3 засідань заряду.

Фінансовий звіт: З року 1967 осталось в касі $94.50, приходи в 1968 р. — $1,152.21, розходи — $762.23, в касі осталось $389.98.

Заряд т-ва на 1969 рік: Голова — Анна П. Іванчук, заступниця — Савеля Бузяк, секретарка — Галя Олексюк, касирка — Михайліна Ґоян.

Ганна Є. Іванчук, секр. з 1968 р.

РАДВЕЙ, АЛБЕРТА
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори відділу відбулися 6-го грудня 1968 р. в залі Українського Народного Дому. Присутніх членок було 17. Збори відкрила молитвою голова т-ва пані Р. Чорна, зложивши подяку членкам за їх щиру співпрацю. Председницею зборів була пані Олена Онищук. Секретарка прочитала протокол з минулорічних зборів. Членки заряду здавали звіти з цілорічної діяльности.

За рік відбулось 9 місячних зборів і 3 надзвичайних засідань. Впродовж року членки т-ва приготовили один парафіяльний обід, два похоронні обіди, весняний базар з продажем домашнього печива, приготовили і видали дві пирогові вечері.

Членкині, спільно з церковним братством, помалювали і заложили цирату в Народнім Домі.

До заряду т-ва на 1969-тий рік обрано таких пань: Параня Римар — голова, Гафія Литвин — заст. голови, Марія Снайчук — секретарка, Олена Онищук — касирка. Контрольна комісія — Р. Чорна, Параня Онищук і Марія Чорна. Добр. комітет — Розалія Чорна і Марія Чорна. Господиня — Марія Кіріяк. Сестрищі — Параня Римар, А. Боєчко, І. Торончук, Гафія Литвин.

Марія Чорна, секр.

РЕДЖАЙНА, САСК.
Відділ ім. Доньки України

Річні збори відділу відбулися у вівторок 3-го грудня 1968 р. в залі Українського Народного Дому. Председницею зборів була голова пані Вікторія Сопівник. Молитву перед зборами провів Всеч. Прот. С. Симчич. Голова т-ва привітала членок і подякувала їм за працю у минулім році. Вшановано було пам'ять членок, які відійшли у вічність. Протокол з минулорічних зборів прочитала секретарка Н. Зенчишин. Членки заряду і комітети здавали звіти цілорічної діяльности.

За рік 1968-мий відбулось 9 місячних зборів і кілька засідань. Заходами жіночого т-ва і заряду церковної громади приготовлено було Йорданську Святу Вечерю, спільне свячене, храмовий обід і прийняття з нагоди 50-літнього ювілею УГПЦ. Членки т-ва брали активну участь у церковних базарах, займалися прощальним обідом в честь всеч. о. і добр. Кіцюків, приготовили прийняття для Всеч. Прот. і добр. С. Симчичів.

Освітній комітет — старанням пань: А. Мудрої і С. Крептул приготовили роковини Лесі Українки і Свято Книжки. Комітет проектів під проводом пані Л. Мельничук займалися весняним і Різдвяним чаєм, на якім був також випродаж Великоднього печива і писанок, а перед Різдвом випродаж Різдвяного печива. В листопаді відбувся чай членства, на якім ми відзначили одинадцять почесних членів та вручили їм ложечку з емблемою смолоскип.

Наш відділ входить в склад Місцевої Жіночої Ради, членки беруть участь в збірках на Юнайтед Аппіл, на „Кенсер Драйв". В Комітеті Українок Канади наш відділ бере активну участь через своїх представниць а членство в імпрезах. Добродійний комітет відвідує хворих — членів нашої парафії. При церкві існує сестринство, яке доглядає порядку в церкві. Членки т-ва улаштовували імпрези, які дають найбільше фінансових доходів як обіди, вечері, бенкети та інші підприємства для ріжних, з-поза нашої організації, товариств.

Наш відділ зложив пожертви на такі цілі: на місцеву церкву — $1000.00, Народній Дім $1,500.00, на журнал „Промінь" $98.50, на 50-літній ювілей УГПЦ $100.00, на Інститут П. Могили $100.00, на місцеву Рідну Школу — $140.00, на оселю „Тризуб" — $25.00, на пров. СУМК — $25.00, на пров. ТУС — $25.00.

Фінансовий звіт: З року 1967 осталось в касі $940.12, приходи в 1968 р. — $7.323.94, розходи — $6.901.70, в касі осталось $1,362.36.

До заряду на 1969 рік увійшли: голова — В. Сопівник, уступ. голова — В. Корпан, заступниці голови — Л.

м'ятку дарунок від присутніх гостей приятелів.

Пані А. Мисак, зворушена увагою, бо сама завжди така скромна у своїх вимогах, зложила подяку всім своїм приятелям, які улаштували для неї таку милу несподівану гостину. Щоб зробити ще більшу приємність пані Мисак, яка завжди цікавиться своєю пресою, а зокрема журналом „Промінь", зложили на його пресовий фонд $10.00.

Ще раз бажаємо пані Анастасії Мисак кріпкого здоров'я, щастя і всього добра на многії літа.

Анна Цибак.

Мельничук і М. Думаньска, рекор. секр. — А. Ваврух, кор. секр. — Д. Оматюк, касирка — Г. Клапоущак. Бібліотекарка — Д. Лапчук, реф. мистецтва — Д. Ґрегорій, „Променя" і членства — М. Лозик і Н. Зенчишин. Представниці до Жін. Ради — К. Пасіка, Е. Фікула і М. Шевчук, до Жін. К.У.К. — А. Мудра, С. Крептул і М. Корпан. Добродійний — відвідування хворих — по черзі. Ком. проектів — М. Думанська, М. Солтис, С. Герісон, С. Анклевич, С. Бобовска, Г. Клапоущак. Ком. рідної школи — Оля Патрилюк, С. Джонсон, Ю. Шипиляк. Господиня — О. Патрилюк. Ком. телефону — Ю. Онишко, А. Шипинюк, Д. Ґрегорій. Контрольна комісія — М. Солтис, Е. Фікула, С. Анклевич.

Н. Зенчишен, секр.

ЄЛОВ КРІК, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жін. тов. відбулися 4-го грудня, 1968 року при участи 18 членкинь. Голова, пані М. Войціхівска, яка була предсідницею, відкрила збори спільною молитвою. Секретаркою зборів була пані Ева Драпак.

Пані Ольга Стельмащук прочитала звіт сестриць. Голова дала звіт з цілорічної праці і висловила сердечну подяку заступниці голови за її поміч і всім членкам за їх щиру кооперацію.

Впродовж року членки т-ва щиро працювали і діяльність була досить активна. В минулім році т-во відбуло: 5 місячних зборів, 6 засідань заряду і комітетів і річні збори. Влаштовано спільне свячене, пирогове пущення, 1 похоронну перекуску, видали 2 поминальні обіди, обід на храм, 2 перекуски і 2 вечері. Членки займалися приготуванням страв і прийнять на 5 весіль. Улаштували 2 рази бінго і мали випродаж домашнього печива і писанок. Членки також приготовили пирогову вечерю для дітей на літній оселі „Зелений Гай" у Вакав, Саск.

Відсвяткували День Матері концертом і читанням реферату, як також свято Анни з цікавою програмою, на якім було вшановано всіх Анн, котрі належуть до жін. товариства.

Вдарували 3 найстарші матері срібними ложечками, в яких є вложена відзнака „Смолоскип", і попращали одну членку дарунком. Членки під час Різдва ходили колядувати на місцеву церкву. Також брали участь у провінціяльному з'їзді, який відбувся у Саскатуні. Членки прибирають в церкві і удержують там порядок.

Тов. жертвувало на місцеву церкву $332.08 а на Нар. Дім $1,114.54. Висилали картки і квіти хворим членкам до шпиталю. Т-во передплачує журнал „Промінь" і сповнило свій бюджет до централі.

Касирка, пані Анна Липчук прочитала фінансовий звіт: З року 1967 осталось в касі — $767.74, приходи в 1968 році — $1,943.17, розходи в 1968 році — 1,998.45, в касі осталось — $712.46.

Заряд товариства на рік 1969: Голова — Маруся Войціхівска, заст. голови — Анна Пасішник, секретарка — Ева Драпак, фінансова касирка — Анна Липчук. Контрольна комісія — Анна Войціхівска, Докія Кіндрачук і Анастасія Спелей. Референтки: здоров'я — А. Войціхівска, господарства — Анна Дорош, освітна — М. Зіп. Комітети: господинь до церкви: Ольга Борса і Марія Зіп, до пусуду: Зоська Зіп, Анна Олексин і Михайліна Бальон, до обідів і перекусок: Докія Кіндрачук, Стефка Семенюк, Анна Костюк і Наталка Ґриба. Сестриці: Анна Дорош і Марта Савчук.

Ева Драпак, секретарка.

СТ. ДЖУЛІЄН, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жін. тов. відбулися 15-го грудня. Збори відкрито молитвою „Царю небесний". Предсіднищею зборів була Софія Процюк, секретаркою — К Хомин. Звіти діяльности здавали членки заряду. З цілорічної праці дала звіт — К. Хомин, звіт фінансовий — Орися Олексин, контрольної комісії — Дортея Бокшован, звіт господинь — Анна Місюра, звіт господинь посуди — Катерина Божовська (Андрія).

Діяльність відділу за 1968 рік: Відбулось 5 місячних зборів. Мали забаву у квітні. Членки приготовили спільне свячене, видали вечерю на 50-літний ювілей, храмовий обід на Покрову. Також приготовили і видали похоронний обід, приготовили і видали весільну вечерю і перекуску. Відділ висилав картки побажання хворим у шпиталі.

Жертвували на Інститут Могили у Саскатуні $25.00, на хор С.У.М.К. $10.00, на книжку Історія Українців Канади $10.00, купили книжку з Централі, заплатили за вклад електричних дротів до церкви $100.00. Привітали 2 нові членки. Виповнили бюджет до централі Союзу.

Фінансовий звіт: з року 1967 осталось у касі $688.08, приходи $1,781.18, розходи — $842.33. Осталось у касі $1,626.93.

Заряд на 1969: Голова — Софія Процюк, заст. голови — Анна Вережак, секретарка — К. Хомин, касирка — Маруся Олексин. Контрольна комісія — Анна Місюра, Дортея Бокшован, Орися Юзик. Господині — Марія Угрен, Доця Олексин, Анна Місюра, Доця Буджак, Катерина Божовська (Андрія), Михайліна Угрен, Михайліна Сорокан. Господиня начиння — Маріянна Михайлюк.

К. Хомин, секр.

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори товариства відбулися 12-го грудня 1968 р. в церковній залі. Збори відкрила голова пані Д. Панчук а Всеч. о. П. Бублик провів молитву. Предсіднищею зборів була пані А. Романович, секретаркою пані Р. Сопатик.

Членки заряду та голови комітетів здавали звіти з цілорічної праці. Голова пані Д. Панчук подала звіт з успішної праці за цілий рік та склала щиру подяку зарядові і членкиням за їхню добру кооперацію.

Діяльність товариства була досить активна. Впродовж року відбулось: 9 місячних зборів, 3 засідань заряду, 5 засідань з церковним зарядом. Членки видали: 5 обідів, 2 похоронні обіди, День Подяки, на якім вшанували 2 заслужені сестриці пань; Є. Фучко і М. Настюк, а також 3 вечері, 2 весільні обіди, 5 похоронних перекусок та 6 перекусок з нагоди інших оказій. Мали 2 успішні випродажі печива та інших речей. Членки брали участь в збірці на Кансер Фонд, а також жертвували печиво та ковдру для Червоного Хреста. Жертвували: на Колегію Св. Андрея, Інститут Могили, місцеву Церкву, до резиденції, локальний шпиталь, оплатили частинно перебування 2-ох дітей на оселі „Зелений Гай" і дали стипендію найкращому учневі за українську мову в Технічній школі. Заходом учительок діти влаштували концерт з нагоди Дня Матері та Св. Миколая. Освітний комітет відзначив програмою свято в честь О. Кобилянської, запросили пані С. Стечишин з Саскатуну, яка надзвичайно уміло поінформувала присут-

ніх про Конгрес та інші важні події, а пані Баер висвітлила цікавий фільм. Завдяки Шкільному Комітетові дітей було обдаровано солодощами на Св. Миколая, а при кінці навчального року влаштували для них пікник. Членки ходили колядувати та щедрувати, а також помагали дітям з колядою, і навчали дітей писати писанки. При церкві працює успішно СУМК під умілою опікою п-ва Ковальських.

Товариство належить до місцевої добродійної організації Гоум Кер, завданням якої є опіка над старшими та відвідування їх по домах і в старечім домі. Комітет належно відвідує хворих по шпиталях, домах і обдаровує їх квітами. Наш відділ належить до місцевої Ради Жінок.

При церкві працює недільна та рідна школи. У недільній школі є 65 дітей, які поділені на 5 груп і навчають їх: Д. Добровольський, добр. К. Бублик, А. Франс, А. Сорокан і панна Б. Олексин. Рідну школу відвідують 30 дітей, навчають: Добр. К. Бублик і о. П. Бублик.

Назагал в товаристві праця була задовільна, защо належиться подяка голові, зарядові, комітетам і всім членкам, які щиро допомагали й причинилися до успішної праці в товаристві.

Фінансовий звіт: З року 1967 залишилося в касі — $733.72, прихід в 1968 році — $4,117.13, розхід в 1968 році — $4,168.59, в касі залишилося — $682.26.

Заряд на 1969 рік: Почесна голова — Д. Панчук, голова — А. Марусяк, 1-ша заступниця — Д. Дмитрук, 2-га заступниця — А. Никифорук, рекордова секретарка — Р. Сопатик, заступниця секретарки — М. Іщишин, кореспонд. секретарка — добр. К. Бублик, касирка — М. Демко. Контрольна Комісія: О. Гавриш, М. Гринюк і М. Іщишин. Культурно-освітний ком.: Ю. Голик, добр. К. Бублик і Л. Зюбрак. Мистецький комітет: М. Добровольська, А. Кіндрачук. Референт. Червоного Хреста: Д. Панчук. Комітет відвідування хворих: М. Гринюк, Романович і А. Марковська. Сестриці: М. Настюк, С. Фучко. Господині: Пані Смитанюк, Гавриш, Бакалюк, Романович, Підгайчук, Кардаш і Ріпак. Шкільний комітет: А. Злипко, М. Добровольська і М. Іщишин.

Р. Сопатик — секретарка.

СТІНЕНС, САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори жіночого товариства відбулися 19-го грудня 1968 року в залі під церквою. Збори відкрила голова пані Марія Корковська молитвою. Предсідницею зборів була пані Антонія Корпан, секретаркою пані Анна Ковальчук. Голова пані М. Корковська дала звіт діяльности з праці і подякувала членкам за гарну кооперацію. Слідували звіти членок заряду: Н. Чунька — фін. сек., Антонія Корпан від контрольної комісії і Василина Стеранко — господиня.

Діяльність товариства: Впродовж року товариство відбуло 11 місячних зборів. Приймали сніданком молодих хористів з Східної Канади при оселі „Тризуб", брали участь у двох 50-річних ювілейних імпрезах, що відбулися коло озера „Тризуб" і у Норквей залі, видавали ріжні перекуски: похоронні, ювілейні і весільні, приготовили спільне свячене, спільну різдвяну вечерю і забаву, і храм на Святого Дмитрія, підновили церкву малюванням і докупленням ріжних церковних речей. Під час Різдвяних свят діти і члени ходили з колядою. Членки зайнялися приготовленням дарования крови (Blood Donors Clinic) і також збирали на Червоний Хрест. Наш відділ вислав бюджет до централі Союзу. Товариство брало участь у різних імпрезах при церковній громаді.

Фінансовий звіт: З року 1967 осталося в касі $948.64, приходи в 1968 році $695.75, розходи в 1968 році $1,231.18, в касі осталось $413.21.

Заряд на 1969 рік: Марія Корковська — голова, А. Козменюк — заступниця голови, П. Ґурська — секр., А. Ковальчук — заст. сек., Н. Цуркан — фін. секр. Контрольна комісія — М. Вігнан, А. Корпан, М. Козменюк. Господині — Ґ. Лозінська, Ф. Чунька, В. Стеранко, А. Цуркан, А. Козменюк. Сестриці: А. Нарошук, К. Ґорґіца, К. Мітран. Комітет хворих: М. Козменюк, Н. Цуркан.

Параска Ґурська, секр.

ОВКБИРН, МАН.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори відділу відбулися у Народнім Домі 7-го листопада 1968 року. Членок присутніх — 25. Предсідницею зборів була пані Анастасія Грицак, секр. пані Магда Маціовська.

Слідували звіти заряду: Товариство у Різдвяні Свята відвідало Старечий Дім у Сенді Лейку з колядками і подарунками. Щедрий Вечір відбувся у Народнім Домі. Дівчата сходилися на вечірки вишиття, докінчили святочні одностроі, мали вечірки писання писанок. Улаштували свята: роковини Лесі Українки, Тараса Шевченка, приготовили Весняний базар і танець, мали продаж ручної роботи і домашнього печива, приготовили 2 вечері, бінго, 4 похоронних обіди, храмовий обід. Одну вечерю для учителів, одну весільну вечерю, як також брали активну участь у фестивалі у Давфині, викладали речі на виставу, опікувалися сумківками, які брали участь. Дали стипендійну нагороду. Улаштували листопадове свято і День Подяки. Відбулось 9 місячних зборів, 3 засідань.

Фінансовий звіт: З року 1967 осталося — 833.03, приходи в 1968 році — $2,005.21. В касі осталося $556.16.

Жертвували $700.00 на Народний Дім, $700.00 на церкву, на „Промінь" — $10.00, стипендію $20.00, на ріжне — $97.50.

Заряд т-ва на 1969 рік: Голова — Анна Боклащук, заст. голови — Анастасія Грицак, рек. секр. — Ґеня Матієшин, фін. секр. — Магда Маціовська, касирка — Анна Друль. Господині: Анна Сітко, Текля Цітульська, Мілька Антонович. Комітет хворих: Галя Ваврик, Ґеня Польова, Марія Бородій і Мілька Антонович. Контрольна комісія: Марія Мануляк, Катерина Швалюк, Розалія Сівіцька. Ґардеробщиці — Василька Слонь, Анна Ґерелюс.

Ґеня Матієшин, секр.

ПОПРАВКА

До звіту відділу ім. О. Кобилянської в Мазепа, Саск., який поміщений в ч. 2 з лютого ц. р., додаємо імя пані Катерини Корній, яка займає позицію секретарки в т-ві, й якої імя було пропущене через помилку.

— — —

Кожне упімнення яке ми висилаємо як пригадку разом з ковертою, папером і поштовим значком виносить 10 центів — за тисячу упімнень сто дол. Це буде велика поміч для журнала, коли Ви самі вишлете Вашу передплату, за що наперед дякуємо.

Редакція

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Пиріжки з горіхами

4 горнятка просіяної муки
½ фунта масла
2 пачечки дріжджів
½ горнятка теплого молока
2 ложечки цукру
4 яйця
½ ложечки соли

Перетерти муку з маслом. Дріжджі розмочити в молоці, досипавши 2 ложечки цукру. Вбити яйця з сіллю і змішати з дріжджами. Додати до муки і замісити, але не вимішувати. Виложити тісто на стирку, зібрати кінці і зв'язати. Вложити тісто у велику посудину з зимною водою на півтора години, або аж тісто наросте. У міжчасі приготовити начинку:

3 білки
¾ горнятка брунатного цукру
½ горнятка вівсяних платків (ролд овтс)
½ фунта січених волоських горіхів
½ ложечки цинамону
1 ложечка ванілі

Розбити білки і змішати з рештою складників.

Тісто виложити на підсипану цукром стільницю і розкачати. Для легшого урудування тістом, можна його розділити на дві або й три частини а тоді розкачувати. Покраяти на клинці. Накладати начинку на широкий кінець клинця і звивати. Класти на бляху і пекти на румяно. Вийняти з бляхи ще поки гарячі.

А. Михаловська

— — —

Морквяний торт

3 горнятка муки
2 ложечки порошку до печива
1 ложечка соди до печива
½ ложечки соли
4 яйця
2 горнятка брунатного цукру
1½ горнятка олії
3 горнятка дрібно тертої моркви
1 горнятко родзинків
½ горнятка „марашіно" черешень
1½ горнятка січених горіхів

Муку пересіяти з порошком до печива, содою і сіллю. Окремо вбити яйця, додати цукор і далі вбивати на пухку масу. Вливати олію малими давками і вбивати. Домішати моркву, а далі муку і оставши складники. Наперед приготовити форму, вистелити восковим папером і посмарувати маслом. Виложити масу в форму. Пекти в мірно огрітій печі (325 ст.) впродовж півтора години. **К. Друль**

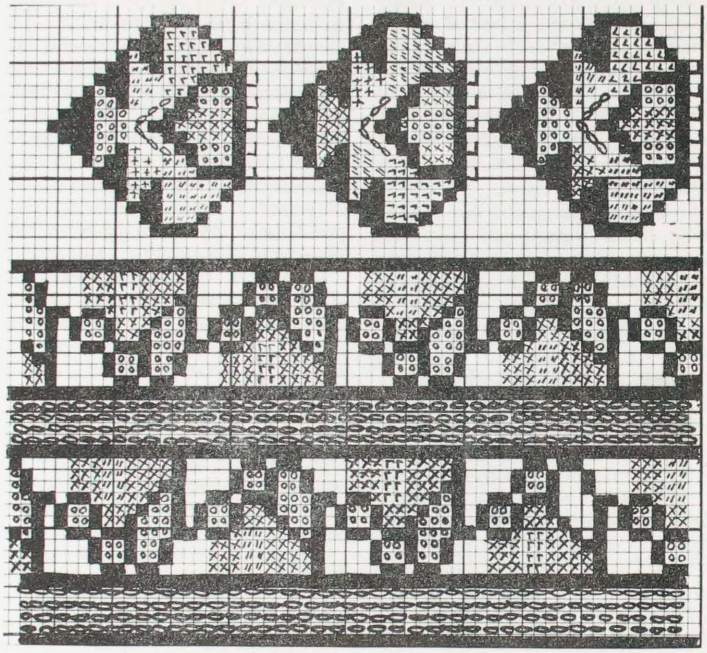

Взірець на подушку. Нитки ДМС.
■ — чорна
0 — золота або срібна
x — темно-червона
+ — ясно-бурачкова
o — гарячо-жовта
" — зелена
L — темно лілійова

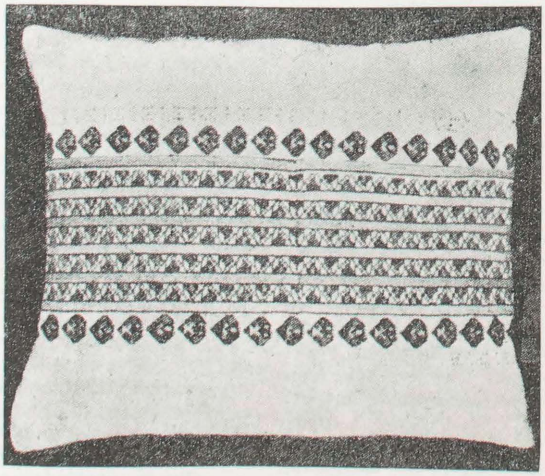

Декоративна подушка буковинською вишивкою з народної сорочки. Цілість взору надзвичайно ефективна. Композиція взору скромна і легка до відшивання.

Комітет Філії Мистецтва і Музею у Східній Канаді.
Іванна Вах, голова.

ПАМ'ЯТІ НАЙДОРОЖЧИХ

Замість вінка на свіжу могилу бл. п. Ніни Паньків-Саркар, яка упокоїлась на 36 році свого життя в грудні 1968 р. в Торонті, складаю на журнал „Промінь" $5.00.

Анастасія Пасерб, Торонто

— — — — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Антона Фігуса, який упокоївся у Вайта шпиталі в Манітобі в грудні 1968 року, складаю на журнал „Промінь" $5.00, а родині Покійного висловлюю глибоке співчуття.

Анастасія Пасерб, Торонто

— — — — —

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Антона Фігуса, батька моєї приятельки Анни Фігус, який упокоївся в грудні 1968 року в містечку Вайта, Манітоба, складаю на журнал „Промінь" $5.00.

Оля Карманін, Торонто

— — — — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Антона Фігуса, який упокоївся в грудні 1968 у Вайта, Ман., складаю на журнал „Промінь" $5.00. Родині Покійного висловлюю щире співчуття.

Люба Янкович, Торонто

— — — — —

На нев'янучий вінок на свіжу могилу нашої дорогої, ніколи незабутньої Мами, бл. п. Анни Кейко, з околиці Алтікейн, Саскачеван, яка прожила 86 років, а упокоїлась дня 2-го лютого, 1969 року, складаю в користь журнала „Промінь" $10.00, якого я так високо ціню.

Спи, дорогенька Мамо, а земля канадська хай буде Тобі легкою. Вічна Тобі пам'ять!

Катерина Друль, найстарша донька,
Норт Бетлфорд, Саск.

Вже буде п'ять років, як мій дорогий чоловік, бл. п. Михайло відійшов у вічність, а два роки, як моя люба донечка, бл. п. Соня Піч відійшла до свого тата на вічний спочинок саме перед Різдвом 4-го січня, 1966 р. Роковини смерти бл. п. Михайла Стечишина 16 березня. І в пам'ять цих дорогих мені Покійних, замість найкращих квітів, складаю на журнал „Промінь" $10.00.

Дружина і мати Анастасія Стечишин, Торонто

— — — — —

У п'ятнадцяту річницю смерти бл. п. Стефанії Баран. На 1-го березня, 1954 року відійшла у вічність на 21-шому році свого молодого віку сл. п. Стефанія Баран.

Не нажилась, ані не налюбилась на цьому Божому світі, бо прийшла несподівана смерть і забрала її від нас на вік. Відійшла Ти від нас у вічність, наша улюблена Доню і Сестро, а пам'ять про Тебе все житиме в наших серцях! Замість квітки на дорогу могилу, складаю на журнал „Промінь" $5.00.

Павлина Палка, Торонто

— — — — —

В п'яту річницю смерти, мого дорогого батька, бл. п. Григорія Мачули, який упокоївся 29 січня, 1964 р. у Вінніпегу, складаю $5.00 на пресовий фонд журнала „Промінь".

Галина Слюзар (добр.) з родиною, Вінніпег

— — — — —

Замість найкращих квітів на свіжу могилу нашої ніколи незабутої та улюбленої донечки, бл. п. Славки Майнерик, яка упокоїлась в шпиталі в Густон, Текзас, ЗСА, 28 червня 1968 року, складаємо в її пам'ять на фонд журнала „Промінь" $10.00. Бл. п. Славка Майнерик свого часу проживала в Торонті і була відома в українській громаді.

Г. і А. Гарасим, Форт Вілліям

Вісті з Кампанії . . .

У відгук на проголошену кампанію журнала „Промінь" за новими передплатниками і пресовим фондом, редакція одержала кілька листів-зголошень. Членство виявляє найкращу волю ставати до праці в кампанії.

Кілька відділів Союзу зголосились, що вони пожертвують в цім робі більшу суму на журнал з каси т-ва, інші плянують ширші імпрези і проведення кампанії у своїй місцевості між громадянством.

Пані Пеляпяк, референтка відділу ім. Лесі Українки з Гамільтону просить, щоб вислати реферат на тему журнала, або програму на улаштування імпрези.

Манітобська провінціяльна екзекутива Союзу Українок Канади на своїх зборах обговорила плян проекту 10-річчя журнала і обрала Комітет, який буде керівним тілом у цій кампанії. Крім референтки пані М. Нижник до Комітету увійшла добр. Галина Кіцюк і пані Марія Мандзюк.

Кличемо інші відділи і пров. екзекутиви до праці. Краще скоріше почати і скоріше скінчити кампанію, ніж відкладати до останніх днів. Кампанія почалась в цім місяці і вже вплинули деякі пожертви, які вже проголошуємо. В цім числі гл. останню стор. обкладинки.

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Д-ка П. Мельник — Гефорд, Саск.	2
Марія Пелеп'як — Стоні Крік, Онт.	2
П. Клюкевич — Ванкувер	1
Ольга Торошенко — Виндзор	1
Ірина Гоменюк — Годсон Бей, Саск.	1
Анна Москалик — Вінніпег	1
П. Дверничук — Торонто	1
о. Т. Славченко — Вакав, Саск.	1
Д-ка К. Дебрин — Лондон, Онт.	1
о. Т. Міненко — Гримзбі, Онт.	1
Н. Н. — Вінніпег	1
Анна Горбай — Роблин, Ман.	1
Пані Н. Боярчук, Ладнер, Б. К.	1
Пані А. Вівчарик — Монтреал	1
Пані Ксеня Ханасик, Мирнам, Алта	2

Розпочалась міжпровінціяльна кампанія за новими передплатниками і прес. фондом — Придбано нових передплатників: Східня Канада — 7, Саскачеван — 4, Манітоба — 3, Бр. Колумбія — 2 і Алберта — 2.

Кампанія тільки що почалась. Перед нами повних три місяці часу — все таки не відкладаймо на останні дні, застосуймо ось цю народню мудрість — Не відкладай на завтра те, що можеш зробити сьогодні.

P 45G
SAMYCIA MRS S JAN 70
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

ПОЖЕРТВИ НА

П-во Т. і Л. Янчики — Вінніпег 20.00
Пані М. Топоровська — Пайн Ривер, $10.00
Пані Л. Килимник — Торонто 6.00
Пані Є. Шелепюк — Форт Вілліям 6.00
Пані С. Кушнірук — Винярд, Саск. 5.00
Пані Т. Олійник — Форт Френсес, Онт. 5.00
Пані Василина Котик — Форт Френсес, Онт. 6.00
Пані А. Погранична — Ніягара Фалс, Онт. 6.00

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

Гамільтон — Відділ ім. Л. Українки, М. Пелеп'як переслала $25.00

Торонто — М. Волосевич переслала (збірка членства — 12.00, Надія Стратді 8.00) з того на кліше $5.00 15.00

Едмонтон — Із прийняття в честь пані А. Мисак — А. Цибак прислала 10.00

Брендон, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, голова П. Бойчук доручила 5.00

Реджайна, Саск. — Відділ Ком. Українок Канади — А. Мудра переслала 5.00

Торонто — З нагоди уродин членок, А. Бойко й Марії Мудрої пані А. Балан переслала 10.00

По $3.00 — А. Шувера — Гримзбі, Онт.; П. Грицюк і Н. Кобильник — Келгері, Алта.

По $2.00 — М. Желинська — Вінніпег; М. Козар — Етелберт, Ман.; д-ка А. Ференсів, К. Шмігельська, Анна Коропецька — Торонто; Г. Рудко — Брудергайм, Алта.; д-ка М. Легенюк — Ст. Кетеринс, Онт.; Є. Гудима Гренд Сентр, Алта.; Анна Стасів — Форт Вілліям.

По $1.50 — Н. Ковалишин — Пойнт Едвард, Онт.

По $1.00 — А. Кіпибіда — Монтреал; М. Королик — Едмонтон; д-ка Л. Глуханюк, М. Світальська — Ватерфорд, Онт.; В. Пинчук — Порт Кредит, Онт.; Л. Драпак, К. Дяк, П. Дверничук, А. Кріль, Л. Мельник, П. Остапчук, д-ка М. Фотій, Н. Козій, К. Гаврічук, К. Когут, Анна Романко, С. Іваницька — Торонто; Н. Дозбета, П. Радчук, М. Пилипюк, Ю. Стесик, Р. Кучма, О. Фестрига, М. Фіщук — Гамільтон; Р. Гаук — Гренд Прийрі, Алта.; Є. Чаборик — Виндзор; П. Шеремета — Єлов Крік, Саск.; А. Курилів — Содборі, Онт.; Г. Химюк, М. Колтик, Ф. Дубенська — Вінніпег; М. Стручинська — Кенора, Онт., О. Мишкевич — Давнозю, Онт.; О. Ковальчук, А. Гарасим — Форт Вілліям; П. Кузик — Інисфрі, Алта.; Є. Рудевська — Саскатун; М. Ставова — Портейдж Ла Прийрі, Ман.; М. Трач — Вінніпег; М. Гриценко — Ванкувер; Т. Бобро — Ст. Кетеринс, Онт.; Др. Л. Бризгун, Г. Салагуб — Торонто.

По .50 ц. — А. Боднар — Торонто; Р. Осьмак — Брентфорд, Онт.

THE GULLS
B 965
CANVAS SIZE 17¾ x 23½
DESIGN SIZE 14 x 20½

D·M·C

B 964
THE FOUR SEASONS
CANVAS SIZE 29½ x 35½
DESIGN SIZE 24¾ x 31¾

Користуючись колекцією ДМС Тинтед Тепестріс (канва в барвах), ви зможете повністю зашивати їх. Виберіть собі котрийсь з цих чудових ДМС тканих-Тепестри Вул і творіть власний шедевр ручних робіт. Ілюстрація, яка тут знаходиться це лише частина нашої великої колекції. Зайдіть до вашого місцевого департаменту ручних робіт, або за ближчими інформаціями пишіть на адресу:

BELDING CORTICELLI, LTD.

P. O. Box 9, Montreal 3, Que.